ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4768 — 17/30 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1901 — ՇԱԲԱԹ — 17 ՊԷՏՔԷՊ 1319 — ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4768

درعلیه ده غلطه ده (آره‌وك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ! Ղալաթիա, Նորաստուկեան Խան

Les annonces sont reçues à la Direction du Journal "AREVELK„ Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պարոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	դր.
» » » » վեցամեայ	70	»
» » » » եռամեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	արծ.
» » » » վեցամեայ	22	»

Գրասեղանի փոխարէն փոստի փայ կ'բռնուին, 115 դուշէ փայ 196 դուշէի հաշուով։

Յիշողական թղթատարի ծախքը բաժնեհարաց կը գնուանին։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

ՊԱՍԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԿՈՆԴԱԿ

(Շար. երեկի թիւին եւ վերջ)

Զ. Պասկի օրհնութեան համար սովորական օրն և ժամն է այն եօթնեակներուն երկուշաբթի առաւուն կամ յետեկը, որոց կիրակիին առջեւ օրացոյցը հարաւցիք բառը կը նշանակէ, այսինքն է պահոց և տէրունական չհանդիսացող երկուշաբթիներ։ Նոյն եօթնեակներուն երեքշաբթին և հինգշաբթին և շաբաթ օրն ալ ներեալ է պասկ օրհնել, բայց լաւ է յաւելոգոյն Պատրիարքարանի տեղեկութիւն տալ և պատճառը իմացնել։ Ասոնց մէջ դուրս արդիւնալ օրեր պասկ օրհնել ներեալ չէ երբէք։

է. Պասկի օրհնութեան տեղն է ըստ կանոնաց և պիտի ըլլայ այսուհետեւ եկեղեցին միայն, սովորաբար փեսային թաղին եկեղեցին, և երբեմն հարսնացուին թաղին եկեղեցին կամ թէ ուրիշ եկեղեցի մը, եթէ այդպէս ունի յարմար կամ ունի դիրքին երեւն։ Եկեղեցւոյ մէջ պիտի կատարուի միայն Պասկի օրհնութեան կարգը։ Նշանի օրհնութիւնը Պատրիարքարանի մէջ կը կատարուի ժամանակին՝ ունի կամ նուազ հանդիսութեամբ և նշանին վրայ օրհնութիւնը կրկնելու պէտք չկայ։ Իսկ հալաւի օրհնութիւնը բարեպաշտական մաս մըն է, և իւրաքանչիւր կողման ծխատէրը պարտաւորեալ կը կատարէ զայն իւրաքանչիւրին տան մէջ կամ նիւթի օրէն, իսկապէս փեսայացուին և հարսնացուին հարսանեկան զգեստը օրհնելով՝ հագնելէն առաջ, և ոչ թէ լոկ գլխանոց մը կամ թէ կեղծ ծաղիկ կարը մը, որ բարեպաշտական նշանակութենէ ունի ծաղրելի հանդիսամանք մը կը զգենու։ Հալաւի օրհնութիւնը եկեղեցւոյ մէջ կատարուելիք արարողութիւն չէ։

Ը. Փեսայացուին տունէն քանի մը անձեր իրենց պատուիրակ հարսնացուին տունը կ'երթան և հարսնացուին տունէն գալիքներուն հետ հարսնաւոր խումբը կը կազմին և հարսը եկեղեցի կը տանին որոշեալ ժամուն, ուր պահ մը առաջ կը հասնի և փեսայն փեսաւորը խմբին հետ։ Եկեղեցւոյ առաջը կը սկսի արարողութիւնը ընթացք է մէջ։ Հարսնեկան ծիսքերը ի հնումն սովորութիւն եղած էր առաւօտեամբ ընել։ բայց այն տեսն կարծես թէ սովորութիւն էր առօրեայ կեանքը չտա չափուորութեամբ անցընել, և կենաց մէջ անգամ մը չափազանցելը ներեալ կ'երեւէր։ Բայց ալիարքի կենցաղը, ապրելու սովորոյթները, մարդկային ճաշակը, հանգստեան պահանջները, հանգիստ տեսակները՝ հեռագեաչ փոփոխութեան կ'ենթարկուին, և նոր ժամանակներու մէջ կարծես թէ սովորական առաւոտութիւնները չտանելով, պատահական չափազանցութիւններ կը խափանուին։ Այդ առսութեամբ կը հրաւիրենք բոլոր մեր Սիրելի Ժողովուրդը հրատարիլ Պասկի առթիւ ամեն չափազանց ծախքերէ և սիրել դեղեցիկ չափաւորութիւնը, որով ոչ միայն խնայողական նշանաւոր օգուտ պիտի տանուն, այլեւ պատահական անհամաձայնութիւններէ և անհանգստութիւններէ զերծ պիտի մնան, որով չատ անգամ հարսանեաց մէկ օրուան ծախքով կեանքերնուն մի մասը պարքի տակ կը բեռնաւորեն, և զանազան ձախող անակնկալներու դիմաց կը գտնուին։ Հետեւաբար, ընդհանուր կերպով կը յանձնարարեմ հարսնեկան հանդիսաներէն վերջին և յաւելեալ ամեն տեսակ ուելորդ և շռայլ ծախքեր, խրախճանքներ, հացկերոյթներ, երեկոյթներ և նմաններ, և գեղեցիկ պարզութեան օրինակը տալ իւրաքանչիւրը իր ազգակցաց։ Ամենէն ոչնչ տարտիճանին համեմատ։ Արդէն ոչնչ տալ կը տեսնենք թէ ինչպէս ամէն կրթեալ և զարգացեալ ժողովուրդներ իրենց ամուսնութիւնները սկսած են կատարել ամենայն պարզութեամբ, և միշտ իրենց կրօնական պահանջներուն մէջ, և ոչ երբէք անոնցմէ դուրս։ Եւ մենք ալ որ ամեն Ս. Խորհուրդները Եկեղեցւոյ մէջ կատարելու գեղեցիկ նախանձախնդրութիւնը ունինք, մենք մեզի պէտք չէ նեղեմք Խորհուրդներէն մէկին համար բացառութիւն ընել և Եկեղեցիէ դուրս կատարել։

ԺԳ. Պասկիները եկեղեցւոյ մէջ օրհնելու հրամանը բացարձակ և ընդհանուր լինելով, երբէք այս ու այն պատճառաներ չպիտի զրկեն բացարձակ արարողութիւն տանալ։ Պասկերուն եկեղեցւոյ մէջ կատարուելը իրենց հրապարակային և օրինական պայմանին ալ հաստատութիւնը լինելով, միայն այն տեսն հնար է բացարձակ կերպով և անշուք եղանակով առնել մէջ պասկ օրհնելու հրամանը տանալ, երբոր պասկուելիքներ փոքրաքանակ անձեր են։ Արդէն մէկ կողմէ Եկեղեցին չսիրեր այնպիսիներուն ընթացքը պատուել սրբազոյին շնորհիւ, և միւս կողմէ իրենք ալ պատճառներ կ'ունենան իրենց գործը հասարակութեան աչքէն ծածկել։

ԺԴ. Պասկի և ամուսնութեան վրայ խօսած առենին, չատ ու չատ կէտեր կային ասելուն՝ զորս կրնայինք յառաջ բերել։ և նոյն իսկ արարողական մասէն ալ կէտեր կան՝ որոց վրայ հնար էր դեռ խօսիլ, այլ Մեզ ասոնց ամենքը զանց կ'ընեմք այս անգամ, նոր և պատեհագոյն ատթի թողլով։ և ինչ որ գլխաւորաբար ներկայ պաշտօնական կոնդակովս կը յանձնարարեմք և կը հրամայեմք՝ Պասկերն Եկեղեցւոյ մէջ օրհնելու կէտն է, ուստի իրական օգտակարութիւններ կ'սպասեմք, տալով պասկին և ամուսնութեան և ընտանեկան կենաց այն կարեւոր և օգտակար և ցանկալի բարձրութիւնը, ուստիկ կարծես թէ կ'իյայ, մի կողմանէ կորսնցնելով իւր նուիրական և խորհրդական կերպարանքը, և առտին կատարուող ալ խարհական գործողութեան մը ձեւն ստանալով, և միւս կողմէ կը փոփոխիմ դեղեցիկ և խոտանել այն ուժգին և ձանձրալի ծախքերը, որոց երեսէն չատ անգամ ամուսնական կենաց կողմութիւնը կը յետաձգուի և կ'ուշանայ։

Ընտանեկան կոնքը մարդկային ընկերութեան ալ կեանքն է, աշխարհի կեանքին հիմն է, արտի կեանքին աղբիւրն է։ ամուսնութիւնը ընկերական կեանքին ալ անհրաժեշտ պայմանն է։ մարդկային սերին պահպանութիւնն է։ Զպիտի վրանիմք մինչեւ իսկ զայն իւր օրինական պարտաւորութիւն մը հաշուել, միակ բացառութիւն ընդունելով վանական կենաց նուիրուելու պայմանը։ Ո՞չ ապաքէն չատեր ժամանակին չկատարելով զայն՝ տարաժամ ձախող ձեռնարկութեանց կը պարտաւորուին։ և ուրիշներ ալ իրենց հասունացեալ հասակը կենցաղական մխիթարութիւնէ զրկեալ կը դառնան։ Անիրկայ է որ ամուսնական կեանքն ալ ունի իւր ծանրութիւնները, ընտանեաց հոգը, աշխատութեան բեռը, որոյսդ խնամքը, պատահական անհամաձայնութիւններ և նմաններ։ սակայն օրէնքը բացառութիւններէ չունի։ Ամուսնական կենաց պակասութիւնը մարդուն սահմանադրութեան ժամանակէն հաստատեալ է թէ ոչ է բարեաց, և ամուսնութիւնը այն ժամանակէն մինչեւ ցայսօր երբեւ անյեղի օրէնք տիրապետեալ և գործադրուեալ, և այս է զոր և Մեք կ'ուզեմք քաջալերել և յանձնարարել։

Տ՛ալր Աստուած որ ընտանեկան կենաց նահապետական քաղցրութիւնը, և ամուսնական կենաց քրիստոնէական սրբութիւնը, և տնական կոմութեան բարոյական մխիթարութիւնը՝ վայելեն միշտ և անխափան երկնային օրհնութեանց բիւրաբեղուն բարիքը, և ինչ որ օրհնեալ տան մը բարիքն է, նոյնը ընդհանրական բոլոր տուներու վրայ, և բովանդակ օրհնեալ Ազգիս բարօրութիւնը կողմէ տարարեամբ Աստուծոյ Հօր և շնորհօք Փրկչին Մեծին և տարգեւօք Մխիթարիչ Ս. Հոգւոյն, ամէն։

Տուեալ ի Պատրիարքարանիս Կոստանդնուպոլսոյ յամին 1901, ի սկիզբն ամսեանն սեպտեմբերի, ընդ 210 թուականաբեւ կոնդակաց։

ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ
ՄԱՂԱԿԻԱ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Իտալիոյ թագաւորին ու թագուհւոյն Բեղերպուրգ ընկերք կոչուտ այցելութիւնը բաւական դէպք մը կրնայ համարուիլ, նկատելով որ Իտալիա անգամ է Սրբազան Զինակցութեան, որուն հակառակ կողմի մէկ անդամին այցելել կ'ներայ իր վեհապետական ամբոյը։ Բայց կարելի չէ ուժմէն վճռել թէ Թուլոնի ցոյցերուն յաջորդող այս իտալական այցելութիւնը կրնայ համարուիլ իբր բացայայտ նշան թէ Սրբազան Զինակցութեան կրտսեր անդամը բոլորովին որոշած ըլլայ բաժնուիլ իր երկու դաշնակիցներէն՝ միանալու համար անոնց հակառակորդ երկու զինակիցներուն։ Իսկ ենթադրել թէ Իտալիոյ դեսպան թագուհին է որ այսքան մեծ փոփոխութեան մը պատճառ կ'ըլլայ՝ իր այն հանգամանքով՝ որ Սեւ Լեռան Նիքոլա իշխանին աղջիկն է, այն իշխանն՝ որուն համար նախորդ Զարը, Աղնք սանդր Գ. ի լուր աշխարհի հաշկեց թէ Ռուսիոյ միակ անկեղծ ու հաստատակամ բարեկամն է, կը նշանակէ բաւական դողմաք չունենալ խնդրոյն վրայ։

Արդարեւ դժուար է հաւատալ թէ դեռատի թագուհի մը կարող է այդքան խորին ու մեծ ազդեցութիւն մը ընել Իտալիոյ քաղաքական ճակատագրին վրայ. որուն կը հպեն երկրին կարգ ու օրէնքները։ Իսկ թէ ձեռնհաս ժողովրդեան մասնաւոր թելադրութեամբը խնդիր չի մնար։

Բայց թէ ինչո՞ւ համար Իտալիոյ երիտասարդ թագաւորը վերնատանական այցելութիւն մը կուտայ Զարին, ասիկա այնչափ զարմ է որչափ ընդունուած յայտնի սովորութիւն մըն է թէ բոլոր վեհապետները երբեմն կը դիմակալեն այցելութիւններ կուտան բոլոր այն վեհապետներուն, որոնց հետ յայտնապէս թշնամութեան մէջ չեն, և ասկն մարդ դիտէ թէ Իտալիա ելլալով հանդերձ անդամ Սրբազան Զինակցութեան, ուղղակի թշնամի ծանուցուած չէ Ռուսիոյ, մանաւանդ որ թէ՛ երբեմն և թէ՛ երկակի դաշնակցութեան կողմէ ընդունուած սկզբունք մըն է թէ զինակցութեան իւրաքանչիւր անդամը կարող է մեւնոյն ժամանակ իր մասնաւոր շահերուն ու անհամաձայն յարաբերութիւն ներ տանել իր ուզած ազգութեանը հետ։ Հետեւապէս, այս պարագային ալ Իտալիա ուրիշ բան ըրած չըլլար իր թագաւորին ու թագուհիին մատդրեալ այցելութեան միջոցով։ բայց թէ իր դաշնակիցներէն իսկ ընդունուած մէկ իրաւունքն վայելել։ Այլ թէ քաղաքական հետեւանք պիտի ունենա՞յ կամ ոչ այդ այցելութիւնը. դեռ ոչ ոք վճռակի բան մը կրնայ ըսել, մինչեւ որ ուրիշ զօրաւոր իրողութիւններ երեւան չգան։ Մինչ թէ այսքան կրնայ ըսուիլ որ ցոչչափ Իտալիա կասկած ունենայ թէ Ֆրանսայի մէջ վերջնապէս մարած չեն Պասկի քաղաքական իշխանութիւնը վերստին հաստատելու յոյսերը, ամենեւին հաւանական չէ թէ Գերմանիայէն բաժնուի Իտալիա և յաթի Ֆրանսայի ու Ռուսիոյ։

* * *

Մինչդեռ Ամերիկայի մէջ այնչափ մարդիկ կան որ կը մեղադրեն Անգլիան թրանսվալեան պատերազմին համար, միւս կողմէ չեն ուսներ թէ իրենց երկրին իսկ Փիլիպպինեան նկատմամբ միեւնոյն ընթացքը կը բանէ, այսինքն կը ջանայ բոլորովին նուազել զանոնք, մինչդեռ աւելի քիչ իրաւունք ունի, զի գոնէ Անգլիացիք արդարացուցիչ կամ մեղմացուցիչ պատճառ մը ունին, որ է Պոէր ներու վերջնագիր դրկելը և նախապատճառ ըլլալը։ Իսկ Ամերիկացիք ոչ միայն այդպիսի առարկութիւն մը չունին ընելու, այլ ընդհակառակը Փիլիպպինոյ օգնութեան ու ազատութեան շնորհիւը դիրութիւն ունեցան յաղթելու Սպանիացոյ, որոնց լուծէն զիրենք ազատելու համար անշահախնդիր ոգւով շարժել կը խոստանային և կը յաջողէին։ Ահա երեք տարի անցաւ և դեռ չկատարեցին իրենց խոստումը, ոչ ալ կրցան վերջնապէս նուաճել և խաղաղեցնել նոյն տրիալը զադասը, որմէ նոր լուրեր կը հասնին թէ ապստամբութիւնը նորէն մեծ հանմարտութիւններ ստացեր է նորանոր ծաւալումներով։ Եթէ Անգլիացւոց համար անպատուութիւն է երկու տարի է վեր Պոէրներուն չկարնալ յաղթելը։ Մինչեւ նահանգաց համար ալ ոչ նուազ ազգութիւն է որ իրենք ալ վերջնական կերպով չեն կրնար յաղթել ու նուաճել Փիլիպինցիները, որոնք Թրանսվալի և Օռանժի նման հաստատուած օրինաւոր կառավարութիւն և վարչութիւն ալ չունէին, ոչ ալ պաշտօնապէս կազմակերպեալ բանակ բոլոր պէտք եղածներով, երբ Ամերիկացւոց դէմ պատերազմ սկսան, թող որ Պոէրներուն մը տաւորական ու բարոյական ձիրքերը և փրկչական ու մարմնական բարեմասնութիւններն ալ չունէին, մանաւանդ թէ քաղաքակրթութեան չատ աւելի ընտրելի տարբեր մը վրայ կը դասուէին Պոէրներուն բաղդատմամբ, որոնք ինչչափ չըլլային, վերջապէս եւրոպական ծագում և արիւն ունին։ Արդ, Ասիոյ կիսայանական այս բնիկ ժողովուրդները չկարենալ մինչ ցայժմ յաղթահարելը՝ պատ էր Ամերիկացւոց լեղուն քիչ մը աւելի կարճ կապել, և մանաւանդ բաւական չի ներեր իրենց քաջ նեամ Անգլիացւոց, իբր թէ ուժգրաւութիւն կ'ընեն, ակորը կը հարատահարեն, կ'ընկնեն։ Իրենք մինթէ տարբեր բան կ'ընեն։ Ասով ըսել չենք ուզեր թէ Ալգիրի պատերազմէ բան մը կ'ընեն, ընդհակառակը, այլ թէ Ամերիկացիք ալ իրենցմէ վար չեն մնար նմանօրինակ պարագաներու մէջ, երբ պատեհութիւն ներկայանայ։ Գ. ին Անգլիացիք այն խրդախ միջոցները չգործադրեցին Բրունէն գերի բռնելու համար, և ոչ ալ կը գործադրեն Պոթան կամ Տէվէթը ձեռք ձգելու, որքան Ամերիկացիք ի գործ դրին Ակգինալտոն ձերբակալելու համար։ Բայց դէմ տարբ վրայ Փիլիպպինոյ նուաճումը ու խաղաղացումը վերջնական ըլլար, ինչ և է։ Այժմ ահա ընդհակառակը կը տեսնուի թէ ապստամբութիւնը նորէն ծայր կու տայ, կ'ընդարձակի ու կը սատականայ։

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ԶԻԿԶԱԿ ՆՕԹԵՐ

«Թէ՛... Թէ՛...» Թէ՛... «Թէ՛... Թէ՛...»

Մարդիկ երբ մտմտուք չունենան, չատ անտանելի կերպով ներդուլ կը սկսին, խրենք իրենց բան մը գտնելու համար տանջելով գլուխնին, որուն արդիւնքը չատ անգամ ողբալի վերջաւորութիւններ մը չունենար, անպատճառ փորձանք մը բանելով տենց գլխուն։

Այդ անպէտ փորձանքը, անշատամտմտուքը չունենալի կամ անգործութենէ մը չի պատճառուիր սակայն։ Թերեւամտութիւնը և չշարկաբաութիւնը սերնին ալ, յաճող պատճառներ են այդ փորձանքին ծնունդ տալու, եթէ տնոր ներանկներն ալ խելը ըստուած չնորհէն քիչ մը պակաս ունենան իրենց գլուխնին դրդը։

Բայց դժբաղդութիւնը ա՞ն է որ, աշխարհի վրայ քիչ մարդիկ միայն ասոնց հակառակ արամագրութիւններով օժտուած են, ու մարդոց ամէնէն մեծ մասը միւս նորհալի յատկութիւններով է որ կը փայլի չատ անգամ։

Մարդիկ կան աշխարհի վրայ, օրինակի համար, որոնք առաւօտէն մինչեւ իրիկուն կը խօսին հնդ, եթէ քովերնին նստիս, կը խօսին անընդհատ, կը չարաչարեն, աշխարհի ամէնէն պարզ նիւթին վրայ, իրիկուան, մթնալուն, իրենք ալ չգիտնալով թէ ի՛նչ բան վրայ չարաչարուցին, կամ ի՛նչ չահեցան իրենց դատարկ ճամարտակութիւններէն,—նոյն իսկ գործերնուն իրենց տալիք շահը վրայ տալով, չատ անգամ։

Ու ամէնէն գէշը ա՞ն է, այս պարագային մէջ, որ, այդ մարդիկը, չե՛ն գիտեր անգամ իրենց ըրածն ի՛նչ ըլլալը, չե՛ն զգար անգամ, որովհետեւ եթէ ունեցած ըլլային այդ խելացութիւնը, ապահովաբար պիտի չանային փրկել գիրենք դատարկ բաներով զբաղելու մոլութենէն, որ երբեմն, մինչեւ իսկ հիւանդութեան մը հանգամանքները կը ստանայ։

* * *

Շա՞տ զուարճալի պատմութիւն մըն է որ ուրիշ կուտայ այս խորհրդածութիւններուն։

Պատմութեան լրջերը ուսանող մըն է, որ ամէն բանէ առաջ չի կրնար պատճառ մը ունեցած ըլլալ յերիւրանքներ ընելու, և զարդ դէպք մը շանդալից չափազանցութիւններով նկարագրելու։

Վարժարանի մը մէջ,—ու մեր բաւական ծանօթ վարժարաններէն մէկուն,—երկու ուսուցիչներ, որոնք կ'ուզեայ թէ մտմտուքը տ՛ալ ուրիշ բան չունին եղեր, առաջ վիճաբանութեան մը կը բռնուին սա վերջին օրերս, անշան խնդիրի մը համար, վիճաբանութեան մը, որ հետզհետէ տաքնալով, բարկացու կուռազանութեան մը հանգամանքները կ'առնէ, և, չմոռնամ ըսել, դասախօսութեան մը միջոցին, աշակերտներուն ներկայութեան։

Վարժարաններուն խաչ՞ը մտմտուքը սա՛ է եղեր է որ, երեւն իրարու հետեւէ երկու անգամ գործածուած ժամանակ չէր կ'ուզէ՞ իր վրայ, կամ եթէ կ'ուզէ, ո՞ր երեսին վրայ տաքնիլն՞ թէ վերջինին, ու կամ արդեօք մարդ սրբագրելու թեւն մը ըլլա՞յ, այդ օրէնքին չհնազանդելով...։

Լսեցէ՞ք պատմութիւնը այս նշանաւոր հակառակութեան և ըմբռնեցէ՞ք անոր ունեցած ամենամեծ կարեւորութիւնը։

Բայց խնդիրը այդչափով չի մնար, որ պարզ միջադէպ մը միայն նկատուէր ան։

Ուրիշ մտմտուք չունեցող երկու երանելի վարժապետները, այնչա՞փ առաջ կը տանին իրենց ընդդիմախօսութիւնը, որ դարձեալ հարժարելու կ'ըլլան, մէկը կամ միւսը, եթէ իրենցմէ մէկուն առաջարկա-

—)(8)(—

ԹԻՒԼ ՄԱԲԻ

ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ՊՏՈՒՂԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԷՐՕՄԻ ՊԱՁԱՐԻՆ ԱՂՈՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ

Ա.

ԲԱՐԻՋԵԱՆ ԿԵԱՆՔԻՆ ՎՏԱՆԳՆԵՐԸ

Բնիկ Արաբէցի՝ կապար Լըպուղիէ կը կոչուէր ան և իր երկշոտ ու միամիտ կերպարանքին տակ կորովի կամք մը ու սուր իմացականութիւն մը ունէր։ Կապար Լըպուղիէ՝ որ կարճառան ըլլալուն ակնոց կը կրէր, քանըհինգ տարու կար ու փոքր հարստութեան մըն ալ տէր էր։

Կապար ձեռքերը կռնակին ետեւ կոպած՝ կը սպասէր Ժէրօմի ու իր երկու աղջիկներուն ժամանման։ Ու երբ վճռառուն հասնէին, աղջիկներուն քով կը փութար՝ վերարկուներն հանելու համար։

—Օրիորդ Ռոզ-Մանոն, անհանդի՞ստ էք, հարցուց Կապար։

—Ոչ, շնորհակալ եմ. իմ բարի Կապար, պատասխանեց Ռոզ։

Կապար բուռն սիրով մը կը սիրէր նորատի աղջիկը, ինչ որ չէր համարձակած Ժէրօմին յայտնելու։ Ռոզի վայելուչ ու նուրբ հասակը տեսնելուն պէս՝ իր սիրտը այնքան կը տրտմէր որ ի՞նչ ըսելիքը կը շուարէր յանձնարարներուն։

Ռոզ-Մանոն ժամադրութեան յաջորդ օրը երբեմնի մէջ անցուց գրեթէ։ Իր դարձը կը կատարէր մեքենաբար, բայց անթիերի կերպով։ իր խելքը սիրտանին մտ դրած էր, խորհրդաւոր առաջարկին փոքրիկ պարէզը, ուր Ֆլէրժան իրիկուն ըլլալուն կը սպասէր տենչանքով։

Վերջապէս իրիկուն եղաւ ու Ռոզ Մանոն տուն դարձաւ։ Սեղանին վրայ բան չկերաւ, սիրտը այնքան սեղմուած էր՝ սպասումի յուզումէն։

—Ռոզ, տեղատեղ հիւանդ ես դուն, բան մը ունիս, կ'ըսէր Ծնողքը։

Խեղճ աղջիկը սուտ մըն ալ գլորեց, զանոնք հանդարտցնելու համար, եթէ գիտցիլով որ վերջինն էր ա՛լ։ Քանի մը վայրկեանէն ժամ պիտի դար ու ամէն ինչ պիտի պարզէր ծնողքին։ Ռոզ իր բանաստեղծի կարգութենէն պիտի տարուէր և ա՛լ ետ չպիտի հարկադրուէր դարձեալ կատակերգութիւն մը խաղալու իրենցներուն առջեւ։

Ժամը ութը հնչեց։ Ձայնը աւարտած էր։ Ռոզ Մանոն սկսաւ քրոջը օգնել սեղանը վերցնելու համար, այնպիսի ջղաձիգ վիճակի մէջ որ կզակները կը կափկափէին հոգեկան վրդովումէն։ Ամէն վայրկեան կ'երեւակայէր թէ փողոցէն անցնող մէկը կանգ կ'առնէր առն առջեւ՝ վարանոտ քայլերով և կը վախնար դրան բաղխելու։

Ժէրօմ վառեց իր ծխափողը ու պատուհանը բանալով սկսաւ Բարիզի համայնապատկերը դիտել։ Ռոզ Մանոն իր հօրը կը մօտենար մերթ ընդ մերթ, աւելի լաւ լսելու համար փողոցին աղմուկները։ Սակայն ձայն չկար բաւ ու անցորդ չէր տեսնուեր։ Ժէրօմ, իր սովորութեան համաձայն, պատշգին մէջ գրեթէ ու գլուխը դարձընելով՝ կինը կոչեց։

—Մարիո՛ն, հոս եկո՛ւր և դիտէ սա տեսարանը, դեղեցի՞կ չէ մի՞թէ։

Օդը ցուրտ ըլլալուն՝ Ժէրօմ դողդողալուն։ Ժամը ինը հնչեց։ Ռոզ ժամանեցաւ։

Ցանկացած, ուրախութեան ճիչ մը արձակեց։ Մէջ ը բացած էր այն դուռը, որ հաղորդակցութեան մէջ կը դնէր պարտէզը փողոցին հետ։ ոտքի ձայներ լսուեցան պարտէզին մէջ և յետոյ դուռը դարձուեցաւ։

Ռոզ ինքնիրենը ըսաւ.

—Ժանն է, ուրիշ մարդ չի կրնար ըլլալ։

Ու աթոռի մը վրայ ինկաւ ուրախութենէն ու տարտամէն կէս մը նուազած։

—Ի՞նչ ունիս, Ռոզ, հիւանդ ես, ըսաւ մայրը։

Ռէժին գնաց դուռը բանալու։ Ռոզ չպատասխանեց մօրը հարցումին, այլ աչքերը սեւեռած դրան վրայ՝ կը սպասէր։

Ժէրօմ ձեռքի լապտերը սեղանին վրայ դրաւ ու հանդարտօրէն ըսաւ.

—Կասբարն է, իր քայլերն ձայնէն հասկցայ։

Ժէրօմ չէր սխալած։ Կասբարն էր որ յանձախ իր ուրբաթ առնը կ'երթար, քիչ մը զբօսնելու համար։ Ժէրօմ ու իր պաշտօնեան միեւնոյն տեղագրի ըլլալով, գաւառական հին պատմութիւններ կ'ընէին իրարու։

Ռոզ-Մանոն ուշադրութեամբ էր, տեսնելով որ եկողը ո՛չ թէ Ժանն էր, այլ Կասբարը։ Ականջները կը բզզային իր ծայրերը վրդովումէն։ Ժամը իննուկէս հնչած էր և տակաւին Ժան մէջտեղ չկար։ Ռոզ կը լանար բանով մը զբաղիլ, յուզումը չմտանելու համար։

Կասբար երբեմն գլուխը կը բարձրացնէր, իր ակնոցներուն ետեւէն երկչոտութեամբ դիտելու համար նորատի աղջիկը։

(Շարունակելի)

ծին հակառակ ուղղութիւնով գէպի ուսանողները խլեցն չարադրութիւնները։

Ու կ'երեւայ թէ դասատուին ուսանողները ուզիլ խելագի կը գտնուին իրենց վարժապետներէն, և իրենց պզտիկ խելքովը, միջոց մը կը գտնեն խնդիրը անուշ տեղը կապելու, վերջ մը տալու համար այդ անիմաստ պլուխպուրեան, որ օրեր կը տեւէ, զբիկլով աղաքը իրենց դասէն։

Երկու վարժապետներ որ «բէ»ին շեշտով կամ առանց շեշտի գրուելուն համար կասաղանութեան կ'ելլան։

Զուարճալի չէ՞ պատմութիւնը այս տարօրինակ ունայնամտութեան և ինչ խոշոր մտմտուք ինքնին, հէ՞։

ԵՆՈՎՔ ԱՐՄԷՆ

ՆԱՄԱԿ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ

(Թղթակցութիւն «Արեւելքի»)

Վարագայ Խաչի տօնը.—Աւստրիացի նոր ուխտաւորներ.—Խպտիներու վանքին մէջ հարոզ մը.—Բասրէօր Միւլլէրի մահը։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 1 հոկտ. 1901

Վարագայ Ս. Խաչի տօնը երէկ կատարուեցաւ, իբրեւ սկիզբը Ս. Յարութեան հանդէսներու, Ս. Գերեզմանին շուրջը, հանդիսաւորութեամբ Պատրիարքարան Տ. Ներսէս Սրբազանի, որ կատարեց շարաթ իրիկուան Հրաւագարը և տօնի օրուան Ս. Պատարագը՝ Ս. Գերեզմանին վրայ։

Աւստրիացի հինգ հարիւր չափ նոր ուխտաւորներ, մեծ մասամբ կը գիտէին մեր Պատարագը և երգեցիկ մանկանց ներդաշնակութիւններէն հմայք կը զգային։ Այս ուխտաւորները, որոնք իրենց նախորդներուն անմիջապէս յաջորդելին, տակաւին երեք չորս օր է որ Երուսաղէմ կը գտնուին, իրենց հետ ունենալով երեք եպիսկոպոս, քահանաներ և բազմաթիւ մայրապետներ։

Սեպտ. 27ի իրիկունը՝ իրարու յաջորդող երկու մասնաւոր կառնխումբով հասան Երուսաղէմի կայարանը, ուր կազմեցին իրենց հանդիսաւոր թափորը մինչեւ Ս. Յարութեան տաճարը՝ գլուխնին բաց և գլխարկնին իրենց ձեռքը։

Թափորին կ'առաջնորդէին վարդապետ մը և Աւստրիոյ հիւպատոսարանին թարգմանՊ. Յարութիւն Թորոսեան։ Իւրաքանչիւր Աւստրիացի իր գլխարկին վրայ մանուշակագոյն գոտի կը կրէր կանաչ փնտուք մը։ Թափորին մէջ կը բարձրանար ու կը ծածանէր ոսկեթել հիւսկէններով աւստրիական դրօշը՝ զոր կը բռնէին մասնաւորապէս կանչ ու կարմիր հագուած երկու Աւստրիացիներ, իսկ չորս հոգի ալ վերամբարձ կ'երթային Ս. Կուսի գեղատեսիլ արձանը։ Յոյժ և նման իրենց նախորդներուն բերած արձանին, և որուն շուրջը բոլորած կ'ընթանային մայրապետները՝ հեռուներով եպիսկոպոսներու ու քահանաներուն, Եպիսկոպոսները զգեստաւորեալ էին ու թափօրը անընդհատ կ'երգէր ցնծագին՝ զուգորդելով իրենց ձայները նուագախումբի մը զոր իրենք կը կազմէին։

Ժամը իրիկուան 12ին մօտ էր, երբ զուարթագին այս թափօրը հասաւ Ս. Յարութեան տաճարին արաքին գաւիթը ուր երգեցիկ նուագախումբը շարունակելով իր պաշտօնը, թափօրը առաջնորդուեցաւ տաճարէն ներս՝ մինչեւ Ս. Գերեզման, ո՛ւր երգեր, քարոզներ և նորատացուցին Ս. Յարութեան գմբէթը։

Այս թափօրին մէջ իւրաքանչիւր հարիւրի մէկ անհատին խաչ բաժին ինկած էր, որով հինգ խաչեր պակասելի երեւոյթ մը կ'ընծայէին բովանդակ ուխտաւորական խումբին՝ որ իր օրինաւորութեամբը, բարեպաշտիկ քաղաքավարութեամբը, իր կարգադիր մարմնոյն հանդէպ ունեցած համակերպութեամբը՝ գերիրեալ է արդարեւ ամէն դրուատիներէ։

Նորակ խմբակը, երբէք, ուսանողութեամբ աւստրիական հիւպատոսարանի յարգելի թարգմանին և գավառներուն, այցելեց Հոբէմը Շէրիֆը (Սողոմոնեան Տաճարը) ու մէկ երկու օրէն կը մեկնի, այցելելով գլխաւոր ուխտատեղիները։

Ասոնք իրենց կրօնական վանքերէն դուրս չեն օթեւանիր։ Պանդուկները նշանակութիւն չունին ասոնց համար։ Նօթրը Տամը Պրանը, Գրաստնոյան և աւստրիական հիւրանոցն են իրենց ինկանելիները։

—Ս. Գէորգայ տօնին նախատօնակը ու հետեւեալ օրուան պատարագը Խպտիներու վանքի եկեղեցիին մէջ կը կատարուին։ Ս. Յակոբեանց Միաբանութիւնը թէ՛ ուրբաթ իրիկուն (սեպտ. 28) և թէ՛ շաբաթ առաւ խմբովին հո՛ն փութաց, ըստ վաղեմի սովորութեան, և մեծ հանդէսով կատարեց յիշատակուած սուրբին տօնը։ Տ. Մեսրոպ վարդապետ Նշանեան՝ որուն մասնաւոր յատկութիւնն ու ձեռնհասութիւնը քարոզներու մէջ՝ քանիցս յիշած ենք այս սիւնակներուն մէջ, կէս ժամու չափ խիստ սրտաշարժ ու իմաստալից քարոզ մը խօսեցաւ, առա՛նց սեթեւեթի, առա՛նց բռնազբօսիկ ձեւերու։ Յիշատակուած Սուրբին նկատմամբ յարմարագոյն բնաբանը ընտրելով, իր քարոզած բարոյականը ու սրտի մտիկ իր բացատրութիւնները՝ արդարեւ ա՛յնքան գովասանք արժանի էին՝ որքան չափազանցութիւն մը բրած չգտնի ըլլայինք, եթէ ըսէինք թէ Տ. Մեսրոպ վարդապետ, տակաւին մէջ. լաւ բնաբաններէն մէկը ըլլալ սահմանուած է Հայ եկեղեցական ներսին մէջ։

Տ. Մեսրոպ արեղայ, տակաւին շատ երիտասարդ ու փոքրան ա՛յնպիսի վանքի մը մէջ, ո՛ւր, իր ուսումնասիրութեանցը համար բան չի պակսիր, բեմատաստի փառաւոր ապագայ մը կրնայ խոստանալ. մշակելով քարոզչական ճիւղը՝ որուն մէջ, առաջին օրէն, ապագայ մասնագիտութեան մը ապացոյցը ընծայեց։

—Անցած շաբթու հոգին յա՛ճենուցաւ հո՛ս, Երուսաղէմի մէջ, Բեթլեհէմի գերեզմանի որբանոցի վարիչ Բասիէօր Միւլլէրի մարմինը։ Ողբացեալ Բասիէօրը՝ կատարեալ առաղնութեան մէջ էր, երբ իր մահուանէն երեք չորս օր առաջ Եօթա գացած էր՝ ուր սոսկալի թանչքէ մը բռնուելով, երկու օրուան մէջ մահուան հիրանոներուն մատնուեցաւ և մարմինը Երուսաղէմ փոխադրուելով՝ հոս թաղուեցաւ խիստ փառաւոր հանդէսով, որուն ներկայ էր քաղաքիս գերմանական և անգլիական գաղութներուն ամբողջութիւնը։

Մեռելական աղօթքներէն ետքը՝ դագաղին վրայ անգլիերէն ու գերմաներէն դամբանականներ խօսուեցան, գովելով հանգուցեալին բարեմասնութիւնները՝ որոնք արդարեւ անվիճելի էին, ինչպէս արդէն շատ առիթներով գրած ենք մեր թղթակցութեանց մէջ։

Ողբացեալ Բասիէօրը չո՛ւտ հեռու էր կրօնական խարութենէ։ իր խնամքին յանձնուած որբերը կը կրթէր ա՛յնպէս՝ որպէս թէ իրենց ծնողներուն գիրկը ըլլային և իրենց առհմային վարքերանոցներու մէջ դաստիարակուէին։ Բասիէօր Միւլլէր իր որբերուն խանդակաթ հայրն էր, ինչպէս իր այրեցեալ տուներնը՝ առանց գորովաւոր մայրը։ և ա՛յս պատճառա՛ւ էր որ՝ հայ որբուկներ, ողբացեալ Միւլլէրի գերեզմանին շուրջը, հեկեկանքով կ'արտասուէին։

Փոփաքելի է որ Տոքթ. Միւլլէրի սիրան ու հոգին ունեցող վարիչ մը յաջորդէ Բեթլեհէմի յիշեալ որբանոցին, որմէ մինչեւ ցարդ որ և է արատ մը չունեցաւ և ոչ մէկը։

Վ.ՐՈՇԸ

Քաղաքական Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ելմտական կացութիւն.— Փոխատուրեան մը գրոյցներ.—Զինական հատուցում.—Երկարաւոյնեաւ հատոյթ նուազած.—Կրօնական միաբանութիւններ։

Բարիզ, 25 հոկտ.— Քանի մը օրէ ի վեր սեղանաւորական չրջանակներուն մէջ Ֆրանսական փոխառութեան մը մասին գրոյց մը կայ, որ 250էն 300 միլիոն ֆր. պիտի ըլլայ։ Այդ փոխառութիւնը պիտի երաշխաւորուի Զինու կողմէ Ֆրանսայի ըլլալիք հատուցումով։ Այդ մասին դեռ վերջնական որոշում մը չկայ, վասն զի ելմտական նախարարը դեռ ծրագիրը չէ ներկայացուցած նախարարաց Խորհուրդին, որ, ամէն պարագայի մէջ, նմանատոյգի յանձնաժողովին առաջ պէտք է մէջտեղութիւն առնէ։ Իրողութիւնը ո՛րքան ալ տարօրինակ երեւայ, սա յայտնի է թէ Զինու կողմէ արուելիք հատուցումէն Ֆրանսայի ինկած բաժինը տակաւին որոշ չէ։ Մինչեւ այսօր հրատարակուած գումարները անձիշդ են կամ երեւակայական։

—Հոկտ. 7ին Ֆրանսայի երկաթուղիներու Ընկերութեանց հասոյթը յիսուն միլիոն ֆր. պակաս եղած է, անցեալ տարուան նոյն թուականին հետ բաղդատելով։ Ծախքերը միւնոյնը են, որով Ընկերութիւնները պիտի պարտաւորուին դիմել ապրանքներ կողմէ հատուցուած երաշխաւորութեան գումարին։ այդ պատճառով 1902ի ելմտագոյնին մէջ քանի միլիոն ֆր.ի նոր ծախք մը պիտի ունենայ։ Տէրութեան վճարած երաշխաւորութեան գումարը, առանց հաշուելու Ալժէրիոյ երկաթուղիները, 26 միլիոն ֆր.է, ուրեմն հիմակուընէ յայտնի կ'ըլլայ որ այդ գումարը 46 միլիոն ֆր.ի պիտի բարձրանայ։ Երաշխաւորութեան գումարը կը վճարուի հաստատուած բոլոր յաջորդ տարին, ուրեմն ներկայ 1901 տարուան այդ բաղը 1902ին պիտի վճարուի։ Այդ պատճառով է որ ընդհանուր տեղեկագիրը Պ. Մէլրու տակուն իր տեղեկագիրը չէ մատուցած ելմտագոյնի յանձնաժողովին։

—Ֆրանսայի կրօնքներու նախարարութիւնը, նկատելով որ չարաշունուած կրօնական միաբանութիւնները արտօնութեան համար խնդրագիրներ պիտի մատուցանեն Երեսփ. Ժողովի դիւանին, ազգագրեալ մէկ ցանկը զատարկեց Ընկերակցութեանց օրէնքին հնազանդող կրօնական միաբանութեանց և հաստատութեանց անուններուն։ Ճիշդ թիւով 615 միաբանութիւններ կան, որոնց 64ը՝ տղաքներու և 551ը՝ կիներու, որոնք արտօնութիւն խնդրած են։ Արդէն այդ 64 միաբանութիւնները ունին 2007 հաստատութիւններ և կիներու 551 միաբանութիւններն ալ 7,865. գումար 9,872։ Այրերու 61 միաբանութիւններու (1,964 հաստատութիւններով) և կիներու 395 միաբանութիւններու (1,619 հաստատութիւններով) աղերսագիրները Խորհրդարանին հաստատութեանը պիտի ներկայուին։ Միւս կողմէ այրերու 3 և կիներու 156 միաբանութիւններ պիտի կրնան արտօնուիլ պետական Խորհուրդին որոշմամբ։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԱՍԻԱ

Աֆղանիստան եւ Հապէշիստան.— Հէրաթի մէջ։—Ռուսական երկաթուղիներ։— Հապիպուլլան խան։

Օտեսա, 25 օգոստոս.— (Թայմզ հեռագիրներ)։—Հոս շատ հաւատ չընծայուիր այն զրոյցին թէ Աֆղանիստանի Էմիր Հապիպուլլահ խան մտադիր եղած ըլլայ մասնաւոր պատուիրակութիւն մը զրկել Հապէշիստան։ Դիտեալ կը թուի թէ հաւանական է որ Հապիպուլլահ խան, իր նախորդին պէս, պիտի զգուշանայ այդ կարգի միջոցներու դիմելէ։ Միանգամայն դիտելի կը թուի թէ Ադամիրզահան խան, իշխանութեան գլուխը անցած օրէն ի վեր ալեւոր Ռուսիոյ նկատմամբ մասնաւոր բարեկամութիւն մը ցոյց տուող ընթացքի մէջ չէ գտնուած։ Հոս չի կարծուիր որ Հապիպուլլահ խան այն տեսակ միջոց մը ձեռք առնէ որ մասնաւոր և ոչ մէկ պարագայ անհրաժեշտ կ'ընծայէ, և որ նախընթաց արագայ մը պիտի հասատաէ, որմէ զգուշացած էր իր հայրը։

Սիմլա.—Հիմա ալ որոշապէս կը գիտցուի թէ Հէրաթի մէջ մինչ կատարեալ անդորրութիւն տիրած է։ Սատանուին քաղաքին կառավարիչը հաւատարիմ կուսակից մը է Հապիպուլլահ խանի։ Պահակազօրքերը զոր կը կազմեն Քապուլի չրջականներուն դիմաւորելու, հաւատարմութեան երդում ըրին նոր Էմիրին։ Վարչութիւնը առաջուան պէս կը շարունակէ։

—Ռուսիոյ պատերազմական նախարար Քուրոպաթքին զօրավարը, վերջին շաբաթներս, աշքէ անցուց ռուսական սահմանագլուխը, օգտուելով Թաշքենթ-Օրէնպուրգի երկաթուղիի գիծին աշխատութեանց սկսելու հանդէսին ներկայ գտնուելու առթէն։ Մէջտեղն կը գրեն թէ Ռուսերը, քանի մը ամիս առաջ սկսեր են Քուլջի նոր երկաթուղիին գիծը երկարել մինչեւ Շաթիլ Տուբէիրան, որ ռուսական երկրի ամէնէն մօտ կէտն է Հէրաթի։ Ռուսերը նաեւ սկսեր են երկաթուղիի գիծ մը տնել դէպ ի Մարուշաք՝ Բէյնէի ճամբով։ Այդ գիծը, ռազմագիտական տեսակէտով, պիտի պաշարէ Քուլջի հովտին մէջ ռուսական դիրքն ալ կողը։

Բիւերպուրկ.—Հոկտ. 22ին չահեկան տարողութիւն մը կատարուեցաւ Թաշքենթի մէջ։ Ռուսիոյ պատերազմական նախարար Քուրոպաթքին զօրավարը նախագահեց ալիքաւորութիւններու սկսման հանդէսին երկաթուղիի այն գիծին՝ որ կենդրոնական Ասիոյ գիծը պիտի միացնէ արտաքին Ռուսիոյ գիծին։ Օրէնպուրգի ճիւղին չինութիւնը միւս ծայրէն՝ քանի մը ամիս առաջ սկսաւ և հիմա բուսական առաջ տարուած է։ Այդ գիծը երկու երեք տարիէն բանալու վրայ պիտի հասատաէ, որմէ զգուշացած էր իր հայրը։

Սիմլա.—Հիմա ալ որոշապէս կը գիտցուի թէ Հէրաթի մէջ մինչ կատարեալ անդորրութիւն տիրած է։ Սատանուին քաղաքին կառավարիչը հաւատարիմ կուսակից մը է Հապիպուլլահ խանի։ Պահակազօրքերը զոր կը կազմեն Քապուլի չրջականներուն դիմաւորելու, հաւատարմութեան երդում ըրին նոր Էմիրին։ Վարչութիւնը առաջուան պէս կը շարունակէ։

—Ռուսիոյ պատերազմական նախարար Քուրոպաթքին զօրավարը, վերջին շաբաթներս, աշքէ անցուց ռուսական սահմանագլուխը, օգտուելով Թաշքենթ-Օրէնպուրգի երկաթուղիի գիծին աշխատութեանց սկսելու հանդէսին ներկայ գտնուելու առթէն։ Մէջտեղն կը գրեն թէ Ռուսերը, քանի մը ամիս առաջ սկսեր են Քուլջի նոր երկաթուղիին գիծը երկարել մինչեւ Շաթիլ Տուբէիրան, որ ռուսական երկրի ամէնէն մօտ կէտն է Հէրաթի։ Ռուսերը նաեւ սկսեր են երկաթուղիի գիծ մը տնել դէպ ի Մարուշաք՝ Բէյնէի ճամբով։ Այդ գիծը, ռազմագիտական տեսակէտով, պիտի պաշարէ Քուլջի հովտին մէջ ռուսական դիրքն ալ կողը։

Բիւերպուրկ.—Հոկտ. 22ին չահեկան տարողութիւն մը կատարուեցաւ Թաշքենթի մէջ։ Ռուսիոյ պատերազմական նախարար Քուրոպաթքին զօրավարը նախագահեց ալիքաւորութիւններու սկսման հանդէսին երկաթուղիի այն գիծին՝ որ կենդրոնական Ասիոյ գիծը պիտի միացնէ արտաքին Ռուսիոյ գիծին։ Օրէնպուրգի ճիւղին չինութիւնը միւս ծայրէն՝ քանի մը ամիս առաջ սկսաւ և հիմա բուսական առաջ տարուած է։ Այդ գիծը երկու երեք տարիէն բանալու վրայ պիտի հասատաէ։ Ամենաբանը յարեց թէ Անգլիա տակաւին այդ օրինակին չէ հետեւած, ինչպէս եղած են Լեհստանի, Թունքինի և Փոնտիչերիի պատերազմին մէջ։ Պ. Զէմպրլէն յարեց թէ կառավարութիւնը, եթէ հարկ ըլլայ, նոր զոհողութիւններ պիտի պահանջէ երկրէն։ արդէն, ըստ, զինուորական կազմութիւնը մասամբ հոգալու պատճառելու հանգամանքը չունի։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Զինուորական զօրաղորդութիւններ.—Պ. Վանտեր Հովէնի պաշտօնը.—Լորտ Միլներ։

Վերլինս 22 հոկտ.—Կ'երեւայ թէ Պոթա զօրավարը ճամբան դոց դատած է և այս միջոցիս դէպ ի հիւսիս կ'երթայ, քանի որ կ'ըսուի թէ Բիլֆէնթսատրի մէջ է։ Բազմաթիւ Պոէրներ պահուած են Ուինտէրկի անտառին մէջ, ուր կարելի է պատշաւրին Ուօլթէր Բիշէրի զինուորներուն կողմէ։

Միսսլպուրդ, 23 հոկտ.—Պընսրն գընդապետին զօրագունդը, երէկ, գերի բռնեց 37 Պոէրներ՝ Բիլբորթիի մօտ, Մէսլպուրգի հարաւային արեւմտեան կողմը։

Միսսլպուրդ 24 հոկտ.— Հոկտ. 19ին Սթէնքսդորմի մօտ գերի բռնուեցան Մայուրկի պոէրական զօրախումբին երկու դասալիքներ։ Հոկտ. 12ին ճակատամարտ մը կատարուեաւ Սթորմբերկէն եկող անգլիական չրջան զօրախումբի մը և պոէրական փոքրաթիւ խումբի մը միջեւ, Ռինկէս Սիսինի արեւելեան կողմը։ Պոէր մը գերի ինկաւ։ Հոկտ. 22ի առաւն Լուքին գնդապետին զինուորները Մուրէյսպուրգի մօտ ընդհարում մը ունեցան, մինեւնոյն օրը ճակատամարտ մը կատարուեաւ Բրէդ գնդապետին և Պոէրներու միջեւ։ այս վերջինները կը գտնուին Բիֆէրս և Պուէսբրի հրամանատարութեանը տակ։ Պոէրները ունեցան երկու վիրաւոր։

Կրիս Բաս.—Պոէրները հեռացան Օլի Փանթ և Բիլբիթրէկ լեռներուն մէջեղը գտնուած հովիտէն։ Անգլիական երկու զօրագունդեր մինեւնոյն տանն անցան Պէրկ գետակը և ընդդիմութեան հանդիպեցան՝ Բիլբէրէկի գիւղին արեւմտեան կողմը։ Պոէրները երկու անգամ յարձակեցան Կրի կիրճին վրայ, որ հովիտին ելքերէն մէկն է։ Յարձակումը եւ մղուեցաւ տեղւոյն պահակազօրքերուն կողմէ, որոնց երեք չորրորդ մասը հոլանդական ցեղէ են։

Վերլինս.— Քանի մը հեռագրագիրներ լուր բերին թէ Պոէր խումբ մը գրաւած է Լանտ-Բրոնի մէկ ոգեարկը 12ն մղոն դէպ ի արեւմտեան արեւելք։ Անգլիական ջոկատ մը անմիջապէս հոն դրկուեցաւ, որ առաւն կանուխ ուր Պոէրներ գերի բռնեց։ Հեռագրագիրները ձեռք անցուրին հրացաններ, արշաններ և ոչխարներ։

Բիւերպուրկ.—Տոքթ. Լէյսսի քարոզարշաւին Պ. Վան տեր Հովէնի Բիւերպուրկ այցելութեան նպատակն էր համոզել ռուս կառավարութիւնը՝ նախաձեռնութիւն առնելու, որպէս զի հարաւային Ափրիկէի խնդիրը յանձնուի իրաւարարական առաջնոյն։ Պ. Վան տեր Հովէն, առաւօտեան օր առաւ, մեկնեցաւ Բիւերպուրկէն, առանց կարենալու կատարել իր պարտաւորութիւնը։ Բիւերպուրկի դիւանագիտական չրջանակներուն մէջ կ'ըսուէր, սակայն, թէ Պ. Վան տեր Հովէնի պաշտօնը արդէն պիտի չյաջողէր, վասն զի Լորտ Հէյի պատասխանատուութեան համաձայն, իրաւարարութեան դիմելէ առաջ երկու կողմերուն հաւանութիւնը պէտք է ապահովուած ըլլայ։

Բիքերմարիցպուրգ 25 հոկտ.— Լորտ Միլներ, այս առաւ, յանկարծ հոս հասաւ՝ մասնաւոր կառախումբով։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Սնանկութիւն մը.— Հարիւրին մէկ վնասում.— Լայբցիկի պանդոկային պատասխանատուութիւնը։

Պերլին, 24 հոկտ.—Երէկ Քասէլի մէջ տեղի ունեցաւ «Թէպէր Թրոքէնուանկ Կէզէլշաֆթ (գրպենլուրի գործերը չորցնելու յատուկ Ընկերութիւն) պահանջատէրերուն մէջ գումարումը։ Ընկերութեան պարտքն է 173,750,000 մարք։ Շատ հաւանական չէ որ պահանջատէրերը հարիւրին մէկէն աւելի կարենան ստանալ։ Բուսական տարիներ անօրէնը ուզածին պէս պարտաւորէ է հաշուետարարները և իր չինած հաշուեկշիռները ներկայացուցեր է վարչական Խորհուրդին։ Ընկերութեան կործանած գումարն իսկ տնօրէնը կրցեր է 30 միլիոն ֆր.ի շահարարժին մը բաշխել, Լայբցիկի Պանքային անհոգութիւնէն օգտուելով որ հարիւր միլիոն ֆր. վոխ առած էր նոյն Ընկերութեան։

ՌՈՒՍԻԱ

Վոլգա գետին ջուրերը կ'իջնեն.— Հարիւրաւոր նաւեր պաշարուած։

Օտեսա, 25 հոկտ.— Վոլգայի ջուրերը միւս կ'իջնեն վրդովմէ տարարութեամբ մը։ չի յուսացուիր թէ անշարժութեան դատապարտուած նաւերը կարենան իրենց տեղերը հասնել։ ջուրերը չսառած։ Հարիւրաւոր մեծ ու փոքր շրջանաւեր, որոնց շատերը արդէն պիտի չյաջողէր, վասն զի Լա Հէյի պայմանագրութեան համաձայն, իրաւարարութեան դիմելէ առաջ երկու կողմերուն հաւանութիւնը պէտք է ապահովուած ըլլայ։

Բիքերմարիցպուրգ 25 հոկտ.— Լորտ Միլներ, այս առաւ, յանկարծ հոս հասաւ՝ մասնաւոր կառախումբով։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Սնանկութիւն մը.— Հարիւրին մէկ վնասում.— Լայբցիկի պանդոկային պատասխանատուութիւնը։

Պերլին, 24 հոկտ.—Երէկ Քասէլի մէջ տեղի ունեցաւ «Թէպէր Թրոքէնուանկ Կէզէլշաֆթ (գրպենլուրի գործերը չորցնելու յատուկ Ընկերութիւն) պահանջատէրերուն մէջ գումարումը։ Ընկերութեան պարտքն է 173,750,000 մարք։ Շատ հաւանական չէ որ պահանջատէրերը հարիւրին մէկէն աւելի կարենան ստանալ։ Բուսական տարիներ անօրէնը ուզածին պէս պարտաւորէ է հաշուետարարները և իր չինած հաշուեկշիռները ներկայացուցեր է վարչական Խորհուրդին։ Ընկերութեան կործանած գումարն իսկ տնօրէնը կրցեր է 30 միլիոն ֆր.ի շահարարժին մը բաշխել, Լայբցիկի Պանքային անհոգութիւնէն օգտուելով որ հարիւր միլիոն ֆր. վոխ առած էր նոյն Ընկերութեան։

ՌՈՒՍԻԱ

Վոլգա գետին ջուրերը կ'իջնեն.— Հարիւրաւոր նաւեր պաշարուած։

Օտեսա, 25 հոկտ.— Վոլգայի ջուրերը միւս կ'իջնեն վրդովմէ տարարութեամբ մը։ չի յուսացուիր թէ անշարժութեան դատապարտուած նաւերը կարենան իրենց տեղերը հասնիլ։ ջուրերը չսառած։ Հարիւրաւոր մեծ ու փոքր շրջանաւեր, որոնց շատերը արդէն խրած են, վտանգաւոր վիճակի մէջ են Օշինսքի և Բասանի մէջեղը։

—Ցամաքի վարչութեան և զեղծման ծանր մարտասանութիւններ կ'ելլան գանգրան ձեռնարկուներու և պաշտօնեաներու դէմ։ Քննութիւն կը կատարուի։ գրպարտական յայտնութիւններ խիստ հաւանական կ'երեւան։

ՍԸՐ ՌԸՏՎԷՐՍ ՊԸԼԼԸՐ

Պաշտօնեութիւնը եւ հանրային կարծիքը.— Շանեկան պարագաներ.— Անգլիական լրագիրներուն կարծիքը։

Զօրավար Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի պաշտօնեութիւնը, զոր ծանուցինք նախընթաց օր, կը շարունակէ յուզել հանրային կարծիքը։ Լանտնի զինուորական չրջանակներուն մէջ մեծ զայրոյթ առաջ բերած է պատերազմական նախարար Պ. Պրոդրիքի այն որոշումը, որով այս վերջինը, հակառակ իր խոստման, զօրարանակերու հրամանատարութիւնը յանձնած էր երեք անկարող զօրավարներու, որոնք անգլիական զօրքերը պատերազմի դաշտը պիտի առաջնորդէին։ Այդ երեք զօրավարներն էին Քոնոնիի դուքսը, Սըր Իվըլին Ուոթ և Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր։ Զէնի ուղիր յարձակում գործել Քոնոնիի դուքսին դէմ, իսկ անքաղաքավարութիւն կը համարէին Սըր Իվիլին Ուոթի դէմ պայթիլ որովհետեւ խուլ էր։ Հետեւաբար, բոլոր յարձակումները ուղղուեցան Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի դէմ։ Նախարարական լրագիրները սկսան պախարակել զայն։ Զէմպրլէնի խմբակին մէջ՝ մահացու քննադատութիւն մը կը սնուցուէր անոր դէմ, Բասրէպէրկի կուսակցեալներ՝ հաշուութիւն կ'ընդունուի խորհուրդ առած ըլլալուն համար։ Ամէն մարդ խեղճ Պըլլըրի վրայ ինկաւ։ Մարդուն խելքը գլխէն գնաց ու իր ձախող բանախօսութիւնը արտասանեց, որ ծանօթ է ընթերցողներուն։ Ու այդ բանախօսութեան յաջողութեան պատճառը՝ Բայց բանակը ուժ ղրկելուդը որոնք չեն նշմարեր խնդրին այդ պարագաները, գայթակղած են, եղած չնորհակալութեան համար։ Զօրավար Պըլլըր հարիւրաւոր համակրական նամակներ կ'ընդունի Օլարդրէթի մէջ։ Ցաւը թէի քաղաքավարութիւնը գումարում մը ընելով՝ որոշում մը քուէարկեր է, որով իր խոր վստահութիւնը ու համակրութիւնը յայտնելով Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի նը-կատմամբ, բուն ցաւ կը յայտնէ զին ուղարկելու իշխանութեանց կողմէ իր մարմին ձեռք առնուած մեղադրանքներուն համար։ Բանակը ուժ ղրկելու դարձեալ՝ Բիքերսպուրկի գիւղին տրեւմտեան կողմը։ Պոէրները երկու անգամ յարձակեցան Կրի կիրճին վրայ, որ հովիտին ելքերէն մէկն է։ Յարձակումը եւ մղուեցաւ տեղւոյն պահակազօրքերուն կողմէ, որոնց երեք չորրորդ մասը հոլանդական ցեղէ են։

Վերլինս.— Քանի մը հեռագրագիրներ լուր բերին թէ Պոէր խումբ մը գրաւած է Լանտ-Բրոնի մէկ ոգեարկը 12ն մղոն դէպ ի արեւմտեան արեւելք։ Անգլիական ջոկատ մը անմիջապէս հոն դրկուեցաւ, որ առաւն կանուխ ուր Պոէրներ գերի բռնեց։ Հեռագրագիրները ձեռք անցուրին հրացաններ, արշաններ և ոչխարներ։

Բիքերսպուրկ.—Տոքթ. Լէյսսի քարոզարշաւին Պ. Վան տեր Հովէնի Բիքերսպուրկ այցելութեան նպատակն էր համոզել ռուս կառավարութիւնը՝ նախաձեռնութիւն առնելու, որպէս զի հարաւային Ափրիկէի խնդիրը յանձնուի իրաւարարական առաջնոյն։ Պ. Վան տեր Հովէն, առաւօտեան օր առաւ, մեկնեցաւ Բիքերսպուրկէն, առանց կարենալու կատարել իր պարտաւորութիւնը։ Բիքերսպուրկի դիւանագիտական չրջանակներուն մէջ կ'ըսուէր, սակայն, թէ Պ. Վան տեր Հովէնի պաշտօնը արդէն պիտի չյաջողէր, վասն զի Լա Հէյի պայմանագրութեան համաձայն, իրաւարարութեան դիմելէ առաջ երկու կողմերուն հաւանութիւնը պէտք է ապահովուած ըլլայ։

Բիքերմարիցպուրգ 25 հոկտ.— Լորտ Միլներ, այս առաւ, յանկարծ հոս հասաւ՝ մասնաւոր կառախումբով։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Սնանկութիւն մը.— Հարիւրին մէկ վնասում.— Լայբցիկի պանդոկային պատասխանատուութիւնը։

Պերլին, 24 հոկտ.—Երէկ Քասէլի մէջ տեղի ունեցաւ «Թէպէր Թրոքէնուանկ Կէզէլշաֆթ (գրպենլուրի գործերը չորցնելու յատուկ Ընկերութիւն) պահանջատէրերուն մէջ գումարումը։ Ընկերութեան պարտքն է 173,750,000 մարք։ Շատ հաւանական չէ որ պահանջատէրերը հարիւրին մէկէն աւելի կարենան ստանալ։ Բուսական տարիներ անօրէնը ուզածին պէս պարտաւորէ է հաշուետարարները և իր չինած հաշուեկշիռները ներկայացուցեր է վարչական Խորհուրդին։ Ընկերութեան կործանած գումարն իսկ տնօրէնը կրցեր է 30 միլիոն ֆր.ի շահարարժին մը բաշխել, Լայբցիկի Պանքային անհոգութիւնէն օգտուելով որ հարիւր միլիոն ֆր. վոխ առած էր նոյն Ընկերութեան։

ՌՈՒՍԻԱ

Վոլգա գետին ջուրերը կ'իջնեն.— Հարիւրաւոր նաւեր պաշարուած։

Օտեսա, 25 հոկտ.— Վոլգայի ջուրերը միւս կ'իջնեն վրդովմէ տարարութեամբ մը։ չի յուսացուիր թէ անշարժութեան դատապարտուած նաւերը կարենան իրենց տեղերը հասնիլ։ ջուրերը չսառած։ Հարիւրաւոր մեծ ու փոքր շրջանաւեր, որոնց շատերը արդէն խրած են, վտանգաւոր վիճակի մէջ են Օշինսքի և Բասանի մէջեղը։

—Ցամաքի վարչութեան և զեղծման ծանր մարտասանութիւններ կ'ելլան գանգրան ձեռնարկուներու և պաշտօնեաներու դէմ։ Քննութիւն կը կատարուի։ գրպարտական յայտնութիւններ խիստ հաւանական կ'երեւան։

ՍԸՐ ՌԸՏՎԷՐՍ ՊԸԼԼԸՐ

Պաշտօնեութիւնը եւ հանրային կարծիքը.— Շանեկան պարագաներ.— Անգլիական լրագիրներուն կարծիքը։

Զօրավար Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի պաշտօնեութիւնը, զոր ծանուցինք նախընթաց օր, կը շարունակէ յուզել հանրային կարծիքը։ Լանտնի զինուորական չրջանակներուն մէջ մեծ զայրոյթ առաջ բերած է պատերազմական նախարար Պ. Պրոդրիքի այն որոշումը, որով այս վերջինը, հակառակ իր խոստման, զօրարանակերու հրամանատարութիւնը յանձնած էր երեք անկարող զօրավարներու, որոնք անգլիական զօրքերը պատերազմի դաշտը պիտի առաջնորդէին։ Այդ երեք զօրավարներն էին Քոնոնիի դուքսը, Սըր Իվըլին Ուոթ և Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր։ Զէնի ուղիր յարձակում գործել Քոնոնիի դուքսին դէմ, իսկ անքաղաքավարութիւն կը համարէին Սըր Իվիլին Ուոթի դէմ պայթիլ որովհետեւ խուլ էր։ Հետեւաբար, բոլոր յարձակումները ուղղուեցան Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի դէմ։ Նախարարական լրագիրները սկսան պախարակել զայն։ Զէմպրլէնի խմբակին մէջ՝ մահացու քննադատութիւն մը կը սնուցուէր անոր դէմ, Բասրէպէրկի կուսակցեալներ՝ հաշուութիւն կ'ընդունուի խորհուրդ առած ըլլալուն համար։ Ամէն մարդ խեղճ Պըլլըրի վրայ ինկաւ։ Մարդուն խելքը գլխէն գնաց ու իր ձախող բանախօսութիւնը արտասանեց, որ ծանօթ է ընթերցողներուն։ Ու այդ բանախօսութեան յաջողութեան պատճառը՝ Բայց բանակը ուժ ղրկելուդը որոնք չեն նշմարեր խնդրին այդ պարագաները, գայթակղած են, եղած չնորհակալութեան համար։ Զօրավար Պըլլըր հարիւրաւոր համակրական նամակներ կ'ընդունի Օլարդրէթի մէջ։ Ցաւը թէի քաղաքավարութիւնը գումարում մը ընելով՝ որոշում մը քուէարկեր է, որով իր խոր վստահութիւնը ու համակրութիւնը յայտնելով Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի նը-կատմամբ, բուն ցաւ կը յայտնէ զին ուղարկելու իշխանութեանց կողմէ իր մարմին ձեռք առնուած մեղադրանքներուն համար։ Բանակը ուժ ղրկելու դարձեալ՝ Բիքերսպուրկի գիւղին տրեւմտեան կողմը։ Պոէրները երկու անգամ

Այդ չգաղթումին կազմալարը չինեց յանձնակի կայս. գործարանին արուեստագէտներէն փոստագրիչ Պէդաս Մանթի էֆ.։ Շնագրումին մէկ կողմը կայ վայրաշարժ մը՝ վրան կայս. Թուղթայով և դափնիի երկու տերեւներ՝ միացած կապով մը որուն վրայ արտաքսակն 1318 թուականը կայ։ Միւս կողմ սա արձանագրութիւնը կայ. Համիտիի Հինգազ տէմիր եոլնա խրս մեք իտեն համիյիբմեհնցանա մախսուս մի տալիա տր։

—Հիմնադի երկրագործներին համար մինչեւ հիմա կատարուած հանգանակութեան գումարն է 37,780,008 դրուշ։

ՑԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ.— Նեղքին գործոց նախարար Մէֆմուհէ փաշայի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը գումարուեցաւ երէկ։ Այդ յանձնաժողովը պաշտօնի մէկերիներու ու մէկեանների նորոգութեան կարօտները նորոգել տալ և անոնց լաւ պահպանութեանը մասին հարկ եղած միջոցները ձեռք առնել, վարժարանները աւելցնել, անոնց յատկացած վագֆերու յանձնումը ապահովել, վարժարաններու ուսման ծրագրին վրայ երկրագործութեան ու արհեստներու դասեր աւելցնել և դասախօսութեանց պարզ լեզուով աւանդելու մասին միջոցներ ձեռք առնել։ Յանձնաժողովը որուն անդամներն են կրթական ու էվգաֆի նախարարները, որոշեց բոլոր նահանգներէն մանրամասն տեղեկութիւններ առնել վագֆի չէնքերու ու վարժարաններու թիւին և անոնց մասակարարութեան ուղանակին վրայ։ Այդ յանձնաժողովին քարտուղար կարգուեցաւ Ներքին գործոց նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանին տեսուչի օգնական Վամըք Շէրքի պէյ։

ԴԵՂԱԳՈՐԾՆԵՐԸ.— Հայտար Փաշայի մէջ դեղագործ Օսնիկ Սինէմ էֆ. տասը ոսկիի և Գալատէուլի մէջ դեղագործ Լեւան էֆ. Զարուքեան ալ տասնըհինգ ոսկիի տուգանքի դատապարտուեցան՝ դեղագիրներու պարունակութեան հակառակ և իրենց անձնական շահը նկատողութեան առնելով՝ դեղեր պատրաստած ըլլալնուն համար։

—Ղալաթիոյ մէջ դեղագործ Թէմիս էֆ. ալ մէկ ոսկիի տուգանքի դատապարտուեցաւ, առանց արտօնութեան «Գուրբան պայրամը» անուն դեղ մը չինած ու ծախած ըլլալուն համար։ Այդ դեղերը նաեւ հրապարակէն պիտի հաւաքուին։

ՄԻԼԷԻԼ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Մելքէէ վարժարանին մէջ աւելցուին երկրին վարչական գործերուն և բարգաւաճման վերաբերեալ դասերը։

ԱԲԷՆԴԻ օմ. դեսպան Բիֆաթ պէյ, անցեալ ուրբաթ օր, տեսակցութիւն մը ունեցեր է Յունաստանի նախարարաժողովի Պ. Թէոթոքիսի հետ։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.— Քանի մը օրէ ի վեր մեծաւորները Թաղելու համար առողջապահական վարչութեան կողմէ արուած արտօնագիրներուն մէջ կարմրախտ պատահած մահերու թիւը աւելցած է։

—Զիֆթլայի մէջ (Եգիպտոս), անցեալ ուրբաթ օր, ժանտախտէ մէկ մահ պատահեր է։

—Առողջապահական վարչութեան կողմէ հրատարակուած պաշտօնական ցուցակէ մը կ'երեւայ թէ Վանայ և Էրզրումի նահանգներուն զանազան գաւառակներուն մէջ անասնոց հիւանդութիւն երեւան եկած է և թէ անասնաբուժական կանոնագիրը տակաւին այդ նահանգներուն մէջ գործադրուած չըլլալով, այդ կողմերը վարակուած կը նկատուին։ Կ. Պոլսոյ մէջ ձիերու հիւանդութիւն կայ և եէմիշլուէի կողմը կովերու ծծախտ երեւան եկած է։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէվ, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

—Հելլենական դեսպան Մաւրոկորդաթօ իլչիանը, երէկ առաւ, արտաքին գործոց նախարարին ապարանքը երթալով, տեսակցեցաւ Ն. Վեսնիչեան հետ։

ԱՀՄԷՏ ԲԱՀԻ ՓԱՇԱ, Սպարապետի Դրան պիտոյիներու նախորդ նախագահը, որ հիւանդ էր, երէկ իրիկուն մեռաւ Գալաթայի Թուխրաքի իր քէօշկին մէջ։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Պաղչէճիքի ոստիկանութիւնը ձերբակալեց Էօրիւմլիօղլը Ահմէտ անուն ուաղակ մը որ ժամանակէ մը ի վեր կ'սպասատակէր Իզմիրի կողմերը ու չթալկանները։ Ասոր ընկերները ձերբակալելու համար ալ խուզարկութիւններ կը կատարուին։ Այդ ուաղակը, անցեալները, տեղւոյն երեւելիներէն Թիւմճարօղլը Օսման էֆ.ի աղջիկը լեռը տարած և Բաժարօղլը Եսսուբ աղան սպանած է։ Տեղական կառավարութեան կողմէ ձեռք առնուած միջոցներու շնորհիւ կը յուսացուի որ այդ ուաղակին մեւ ընկերներն ալ ձերբակալուին։

ԿԷԼԻՊՈԼԻՆ կը գրեն Իզմիրէ թէ Թիֆոն տակաւին ճարակած է քաղաքին մէջ և թէ փոգոցները չեն մաքրուիր և բնակարաններու մէջ համախտնումը չարդիւրեր։

—Սուսամի ու եգիպտացորենի գիները կը բարձրանան, մանաւանդ այս վերջինը որուն քիլէն 21-20էն բարձրացած է 23ի։ Սուսամն ալ -ուն օրան 75 փարա էր։ հիմա 83 փարա է։ Ցորենի տեղական քիլէն է 33 36 դրուշ։

—Զմիւռը սկսածի պէս է և երբեմն ուժգին կը տեղայ, որով երկրագործները կրնան ժամանակին ցանք կատարել։

ՕՈՒՆԱՑ Պարիզաքարանի Սինոդը երէկուան նիստին մէջ, նկատողութեան առաւ Սէլանիկի մետրոպոլիտ Տ. Աթանասիսի դէմ եղած բողոքները և որոշեց բողոքագիրներու պատճէնները անոր ղրկել, որպէս զի հարկ եղած բացատրութիւնները տայ։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Ցունաց Պատրիարքութեան կ. Պոլսոյ ներկայացուցիչ Տ. Արսէնիոս, երէկ, Ռուսիոյ դեսպանատունը երթալով, Տ. Դամիանոս Պատրիարքին անունով, այցելութիւն տուաւ դեսպան Պ. Զինովիէվի։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ վեց մարտանաւերէ բաղկացած նաւատորմիղ մը, այսօր, Յունաստանի Սալամինէ նաւահանգիստը կը ժամանէ։ Նաւատորմիղը կը դանուի Լուի Պաթենբերկի իշխանին հրամանատարութեանը տակ։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ. — Երէկ կ. Պոլսէն մայրաքաղաքս ժամանեցին 454 խլամ գաղթականներ Վարնայէն, 21՝ կալացէն և 18 Պաթումէն։

Ռիւժիի ընդհանուր անօրէն Պ. Բամպէր, այսօր, Եգիպտոս կ'ուղեւորի։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանատունը Բ. Դուռնէն արտօնութիւն խնդրեց Պէրլինի համալսարանին ուսուցչի օգնականներէն Պ. Մաքս Բիսլէկի համար, որ յառաջիկայ 1902ին պատմական ու ալիսարկագրական հետազօտութիւններ պիտի կատարէ Գանեայի, Առատայի, Եկիւրիի, Սըվազի, Այանի ու Պրուսայի նահանգներուն մէջ։

—Գերմանիոյ դեսպանատունը ծանոյց Բ. Դրան թէ Եաֆայի գերմանական հիւպատոսարանին գործերը պիտի վարէ Պէյրութի հիւպատոսարանին թարգման Պ. Պուլէ։

—Գերմանիոյ դեսպանատունը, վաղը, Թարգելոյ ամրանոցէն Բերա պիտի փոխադրուի։

ՏՐԱԳԻԶՈՆԻ աւտրիական հիւպատոսարանին գործերը ժամանակաւոր պիտի վարէ Լոյսի Ընկերութեան տեղւոյն գործակատար Պ. Էթիլիօ Սասէ։

ՍԹԵՖԱՆՈՎԻՉԻ ԿՏԱԿԸ. — Ցունաց Պատրիարքարանի Խառն Ժողովը, առաջի օրը, նկատողութեան առաւ Բաւլի Սթէֆանովիչի կտակը. յատոյ ժառանգորդներու փոխանորդին հետ խորհրդակցութիւններ կատարեց՝ եկեղեցիի և բարեգործական հաստատութեանց եղած կտակներու ստացման մասին։

ԽԱՂՈՂ. — Ցուլիսի սկիզբէն մինչեւ սեպտեմբերի վերջը Իզմիրէն դանազան երկիրներ ղրկուած առանց կուտի խաղողին քանակութիւնն է 11,867,980 քիլօ։

ՍՈՒՐԲԻՅ ՀԻՒՄԱՑՈՒՆ.— Էվգաֆի նախարարութիւնը կը պատրաստէ Հիմաղ ղրկուելիք Սուրբէն Հիւմայունը։

ԷՏԻՐՆԷի Ռէյժի անօրէն կարգուեցաւ Իսքէնտէր Մէլհամէ էֆ. որ անտառներու և հանքերու նախարար Սէլիմ փաշա Մէլհամէի եղբայրն է։

ԳԱՀԻՐԷԷՆ կը հեռագրեն թէ Խալիվ Ազիզա փաշա հոկտ. 20ին ճամբայ պիտի ելլէ, Սուանի մէջ ուղեւորութիւն մը կատարելու համար։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն թէ հելլենական նաւատորմիղը որ կը բաղկանայ երեք զբոսանաւորներէ ու մէկ Թորփիլանէ, այսօր վաղը տեղւոյն Նաւահանգիստը պիտի ժամանէ Միթիլիէնէն։ Հելլենական ընդհանուր հիւպատոսին նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուեր է՝ կատարուելիք ընդունելութիւններուն համար։ Պարահանդէս մը, դաշտային հանդէս մը և այլն պիտի տրուին։

ՍԻՆԿՐՈՍԻ ՈՐԲԱՆՈՑԸ. — Ցունաց Պատրիարքարանի Խառն Ժողովը, իր առջի օրուան նիստին մէջ, խորհրդակցութիւն կատարեց Սինկրոսի որբանոցին գործին վրայ։ Ժողովականներէն մէկը յայտարարեց թէ հարուստ յոյն մը յանձն առած է 5–6000 ոսկիի գնել Բրիւնքբօ Բէյէնօթլը, զայն որբանոցի վերածելու համար։ Այդ պարգեւային մէջ իբրեւ դրամագլուխ պիտի մնայ Սինկրոսի կտակած 15,000 օսմ. ոսկին։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Մաքսիմով որ Ռուսիա կը դանուէր, կիրակի օրը Վիէննա հասեր է, և այսօր ալ Կ. Պոլիս կը ժամանէ։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՑԻՆ «Փոնտէ ազ բուլուար» կարգուեցաւ Պ Տիբիւ։ Այդ անուանումին պատճառով Պ. Պոսի ընդհանուր գործակատարութեանց տեսուչ կարգուեցաւ։ Պ. Պոսէի՝ իբրեւ թղթակցութեանց տեսուչ՝ յաջորդեց Պ. Լուսարաէս։

ՕՏԷՍԱՑԻՆ յունուարին ճամբայ պիտի ելլէ Պարսից Մոյին նոր դիծին յատկացուած աւստրական շոգենաւը որ Կ. Պոլիս, Իզմիր, Եաֆա, Բաս Սայիտ, Սիւէշ, Ճիտէ, Ճիդդա-Թի, Առէն, Մասքաթ, Շաքը, Պէնդէր-Աբբաս, Գուշիր և Պասրա պիտի հանդիպի։

ՍՊԱՆՆՈՒԹԻՒՆ.— Գոնեայէն հոկտ. 8/21 թուականով կը գրեն Մոնիդոնէ.— «Փաղաղական բժիշկ առաջ. Սաֆա էֆ. Տիմանթիաս, շաբաթէն կիրակի գիշեր, իր տանը մէջ սպանուեցաւ վեց չարագործներու կողմէ։ Առանք բժշկին ննջասենեակը մտան և անկողնին մէջ դտան զայն։ Կինը աղաչեց չարագործներուն որ խնայեն իր մանչասոյն կեանքին, խոստանալով տալ իր ունեցած բոլոր գոհարեղէնները ու դրամները, բայց չարագործները պատասխանեցին թէ դրամ չէր ուզածնին, այլ տարդարին կեանքը։ Չարագործներուն պատը այդ ըսելով ատվոլվեր մը պարպեց բժիշկին կուրծքին։ Մարդասպանները տնէրը գործելէ առքը փախան։ Կուսակալ Ֆէրիա փաշա խնդալով, հեռաւեալ առաւոտ տարդարին տունը գնաց և իր ցաւակցութիւնները յայտնեց ընտանիքին։ Անմիջապէս խուզարկութիւններ սկսան չարագործները երեւան հանելու համար։ Հարիւրէ աւելի ձերբակալութիւններ կատարուեցան։

ԷՐԷՑԼԻի ՈՃԻՐԸ.— Էրէյլիի ոճրին նկատմամբ Իզմամ հեռաւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ.— «Աւսոյս 11 հինգշաբթի գիշերը, Էրէյլիի (Սեւ Ծով) շուկային մէջ տեղւոյն ելմտական նախկին պաշտօնեայի օգնական Հասան էֆ.ի եղբայրը՝ Նուրի էֆ. սրճարան մը կ'երթայ գինով վիճակի մէջ։ Ոստիկանութեան երկրորդ գումարտէր Շէրիֆի էֆ., ոստիկան Ահմէտ էֆ. և ոստիկան զինուոր մը կենալու հրման տուին Նուրի էֆ.ի որ մարկ չընար։ Ասոր վրայ երկրորդ գումարտէր Շէրիֆի էֆ. երկու անգամ ատկով վէր պարպեց և Նուրի էֆ. գետնին փռուեցաւ։ Մեռնելը բժիշկի մը կողմէ քննուելէ առաջ, թաղուեցաւ։ Ոստիկանութեան գումարտէրը ձերբակալուեցաւ։»

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Ծանուցուեցաւ թէ Բիւմիլ ու Բիւսթէմ անուն երկու անձեր ոսկերիչներու շուկային մէջ ձերբակալուեցան, ձոյլ ոսկի ծախելու առանին և թէ կը կասկածուէր որ ասոնք ըլլան հեղինակները այն գողութեան որ կղզիներու շրջանին մէջ կատարուեցաւ՝ կնոջ մը ձեռքէն յափշտակուելով գոհարեղէններ պարունակող պայուսակ մը։ Ասոնք ըսած էին թէ Ապուլլահ անուն Բիւրէ մը ատացած են այդ ոսկին։ Այդ վերջինին ալ բնակարանը խուզարկուելով, ուրիշ ոսկիներ ալ գտնուեցան, որով կասկածը աւելցաւ։ Ոստիկանութիւնը նաեւ նկատելով որ այդ ոսկիները ոսկերիչ մը միայն կրնայ հալեցնել, հիմա քննութիւն կը կատարէ այդ ոսկերիչը գտնելու համար։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՑԻՆ Ղալաթիոյ, Բերայի ու Պոլսոյ ճեմարանը գոց պիտի ըլլան յառաջիկայ ուրբաթ 1 նոյեմբերը (Ն. Տ.)։

ԲԵՐԱՑԻ ՍԻՐԲԸ

Այս երեկուան առաջին դեսպանական երեկոյթը պիտի տրուի Բիէլանթիոնի խումբին կողմէ, որ այս առթիւ մեծ պատրաստութիւններ տեսած է, չքեղ ընծայելու համար այս երեկոյթը։ Հեռաձայնի շատ մը հեռաբերաշարժ փորձեր պիտի կատարուին։ Շատ մը տեղեր առաջուց բռնուած են։

Ազգային Լուրեր

Ս. Պատրիարքը, երէկ, իր հետեւանքով Պատրիարքարանի արձանագրութեան դիւանի տեսուչ Մկրտիչ էֆ. Մելիքեան, այցելեց Տ. Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Սուքիասեանի բնակարանը, ուր կը դտնուի Կրօնական Ժողովի տոնեցագործ Տ. Գրիգորիս Արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեան։ Ս. Պատրիարքը առողջութիւն մաղթեց Տ. Գրիգորիս Արքեպիսկոպոսին։

—Ս. Պատրիարքը նախընթաց օր կայս. Պալատ գնաց։

—Ս. Պատրիարք Հոր պատրաստած այն կոնդակը, որուն պատճէնը հրատարակուած է երէկի և այսօրուան Արեւելքի մէջ, տեսարակի ձեւով կազմուած է Մատթէոսեան տպարանէն։ Այդ տեսարակը պիտի ղրկուի ամէն քարոզիչներուն, իսկ տնէրա Գրքի վրայ հրատարակուած օրինակէն ալ պիտի կախուի ամէն եկեղեցիներու մէջ, ի տես ժողովուրդին։

—Տնտեսական Խորհուրդի երկու նոր ընտիր անդամները Միհրան էֆ. Շերենեան և Վահան էֆ. Սուքիասեան, առաջին անգամ ըլլալով, ներկայ պիտի գտնուին Տնտեսական Խորհուրդին այսօրուան նիստին։

—Ս. Պատրիարք Հոր հրամանով Մայր Եկեղեցիին Աւագերէց կարգուած է Տ. Մելքայէլ քահանայ Աշճեան։

—Պալաթու Թաղական Խորհուրդին մէջ ծագած վէճն ու անհամաձայնութիւնը կոգդդրելու համար՝ Ս. Պատրիարք Հոր հրամանաւ՝ Տ. Վահան վարդապետ Յակոբեանի պաշտօն յանձնուած է։

—Թիֆլիսի Ներսիսեան դպրոցի Հոգաբարձութիւնը իր վերջին նիստին մէջ զրաղած է ի մէջի այլոց հոգեւորականներու տեսչի ընտրութեան խնդրով, որ անուանելի մնացած է։ Աշխարհական տեսուչ Պ. Բալաեան առ այժմ կը շարունակէ իր պաշտօնը։

*** Երեւանի թեմական դպրոցի նախկին տեսուչ Ս. Շահնազարեանց մը-շակած է Հայոց դպրոցներու համար կանոնագրութիւն մը, որ ընդհանուր պիտի յանձնուի ապագայ ատենի։

*** Ներսիսեան դպրոցի Հոգաբարձութիւնը խնդրած է Ս. Կաթողիկոսէն յետագայ հոգեւորական տեսչի ընտրութիւնը։ Ն. Ս. Օծութիւնը հեռագրապատասխաններ է որ իր որոշումը անփոփոխ ըլլալով՝ հոգեւորական տեսչի ընտրութիւնը պէտք է կատարուի անյապաղ։

—Սատանք Իզմիրի հայ ընթերցատան 31դդ. չրջանին (1900 յունուար 1է դեկտ. 31) տեղեկագիրը, ուրկէ կ'երեւայ թէ ընթերցարանին ելմտական վիճակը գոհացուցիչ է։ Ելմտաւոր եղած է 8923 դրուշ 30 փարա։ Նոյն ու մուտքը հաւասարակշռուած են ընթերցատան վարչութեան ջանքերուն շնորհիւ։ Ընթերցատունը, որուն մուտքը ձրի է, կ'ընդունի քսանը իրը թերթեր, հայերէն, թուրքերէն, փրանսերէն և անգլիերէն լեզուներով։ Ընթերցատունը ունի 1129 բաժնորդ և 3000 գիրք։ Այս տարեշրջանին մէջ 9307 հոգի յաճախած են ընթերցատուն, ինչ որ բաւական պերճախօս տարոյց մը է թէ Իզմիրի Հայերը անտարբեր չեն ընթերցանութեան ու մաքի զարգացման։

—Վաղը, ժամը 7ին, Պոլսոյ Թաղային վարժարանաց չրջանաւարտներուն վկայական բաշխման պիտի կատարուի Պատրիարքարանի մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին։

—Կրօնական Ժողովը երէկ դարձեալ նիստ չգումարեց, անդամներու մեծ մասին բացակայ ըլլալուն պատճառաւ։ Ս. Պատրիարքը, յառաջիկայ երեքշաբթի օրուան նիստին համար սահմանական հրաւէրներ պիտի ուղղէ բոլոր անդամներուն։

—Պատրիարքարան հասած հեռագրի մը համաձայն, Տիրապէտքերի Գաւառական Ժողովը անցած շաբաթ օրը նիստ գումարելով՝ միաձայնութեամբ Վեհափառն Ամենայնի ընտրեր է Տեղապահ Սեղբեկեր Մ. վարդապետը, որ մէկ քանի ամիսէ ի վեր մայրաքաղաքս կը գտնուի։

—Գասըմ Փաշայի եկեղեցիին մէջ պաշտօնավարող Մարկոս վարդապետին կամամբ բոլոր պիտի մատուցուի Պատրիարքարան։

—Նեղասիոյ Ցանձնաժողովը երէկ գումարուեցաւ, Պատրիարքարանի մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին։ Ներկայ էին Տ. Վահրամ եպիսկոպոս Մանկունի, Ռէյիս էֆ. Պէրպէրեան և Բարթող էֆ. Թէլեան։ Վանայ Գաւառավարչութիւնը և Վարդայ վանուց որբանոցի հոգաբարձութիւնը Գուլօղլեան Յովհաննէսը և իր պաշտօնակիցները իրենց պաշտօնին մէջ վերահաստատած ըլլալու կարգադրութիւնը ծանուցած և Պատրիարքարանի հաւանութիւնը խնդրած էին։ Նեղասիոյ յանձնաժողովը այս մասին հասած դանազան գրութիւնները ուշադրութեան առաւ, և նկատելով որ Վանայ Գաւառ. վարչութեան և որբոցի հոգաբարձութեան ըրած սոյն կարգադրութեան համաձայն չեն բոլոր անդամները, և իրենց մէջ երկպառակած են, նոյնպէս նկատելով որ այս խնդիրը անհամաձայնութեանց և վէճերու տեղի տուած է, և արդէն ասկէ առաջ Յանձնաժողովը չէրբերականով մը յանձնարարած էր որբանոցներու հոգաբարձութեանց, դադրեցնել այն պաշտօնեաները որոնք վէճերու տեղի կուտան, վերահաստատեց իր նախկին տեսութիւնը, և որոշեց հրահանգ ղրկել որ ըստ այնմ Վանայ որբանոցի սոյն դադարեալ պաշտօնեաները չեղեան որբանոցին մէջ պաշտօնավարել։—Վանայ Գաւառ. վարչութիւնը խնդրած էր տեղւոյն բոլոր որբանոցներու հոգաբարձութիւնները ի նորոյ կազմակերպել։ Որոշուեցաւ յանձնարարել որ իրենց պաշտօնը շարունակեն առայժմ, մինչեւ որ պէտք եղած հրահանգը ստանան։—Մալաթիոյ Գեղեցիկ գաւառակին դպրոցին ամսական կէս ոսկի նպաստ յատկացուցեալ։—Մանճիլըգի որբանոցի հոգաբարձութեան անդամներէն մէկը հրաժարած ըլլալով, նոր մը ներկայացուած էր. վաւերացուցեալ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ազգ. Պատրիարքարանի

Ազգային ընդհանուր ժողովի հաւաքչաղ ընտրութիւնը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ երեքշաբթի օր, է 23 ամսոյս։ Այդ պաշտօնին ընտրելիները՝ որ տարէն Ազգային Պատրիարքարանի մէջ ներկայանալու տուած են իրենց անունները, կը հրաւիրուին նոյն օր, ժամը 7ին ներկայանալ Ազգահամարի և Նիզամնամէի դիւաններու Տնտչութեանց է Պատրիարքարանս։

(Կնիք)

Հեռագիր Այսօրուան

(Ածանց ՝ի Քոնսթանտինոպլիս)

ՄԻԽԱԻԼ ՄԵԾ ԴՈՒՔՍԸ

ԲԼԷՇԹԱ, 29 հոկտ.—Միխայիլ Նիքոլայէվիչ մեծ դուքսը, այս առաւ, հոս հասաւ և կայարանին մէջ ընդունուեցաւ Ցարոյ Եոսէֆ կայսեր կողմէ որ ռուսական մարշալի համազգեստ կը կրէր։ Մեծ դուքսը անպայման ճամբորդելու համար պաշտօնական անձնաւորութիւններ ընդունելութեան ներկայ չէին, բայց ի ռուսական դեսպանէն ու դեսպանատան պաշտօնեաներէն։ Կայսրը և մեծ դուքսը երկու անդամ գիրքը ողջագուրեցին։ յետոյ, ժողովրդեան խուռն բազմութեան մը համակրական արտայայտութեանց մէջտեղ գացին Պրիսթոլ օթէլը, ուր մեծ դուքսը պիտի բնակի, որչափ ատեն որ Բէլէթանայ։ Կայսրը կէս ժամի չափ մնաց մեծ դուքսին մօտ։ Ապա նոյն օթէլը գնաց նաեւ Եոսէֆ արշիդուքսը և մեծ դուքսը առաջնորդեց Հրիպուրգ, փոխադարձ այցելութիւն տալու Ցարոյ Եոսէֆ կայսեր։

—Կէս օրէն վերջը Ցարոյ Եոսէֆ կայսրը և մեծ դուքսը երկու ժամու չափ միասին պտոյտ մը կատարեցին կառքով։ Ժողովուրդը որ մեծ թուով հաւաքուած էր ճամբուն երկու կողմը, համակրական ընդմիջին արտայայտութիւններ ըրաւ։ Իրիկուան կայս. հացկերոյթ մը տրուեցաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Ռուսիոյ դեսպան Ռաբինիթ կոմսը՝ իր բոլոր պաշտօնեաներով, Հունգարիոյ նախարարապետ Պ. Փոն Զէչ, բոլոր նախարարները, զօրավարները և պալատական պաշտօնատարներ։

ԵՈՐԿԻՈՍ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

ՎԻԵՆՆԱ.—Ցունաստանի Թագաւորը, երեկուան հոս հասաւ անցաղաշան կերպով։

ԱՆՑԱԼԻՏ

ԼՈՆՏՈՆ.— Պաշտօնական հրատարակութեան մը նայելով բժիշկները հաստատեր են թէ ժանտախտը պատճառուած է մահուանը երկու մարդերու որոնք հոկտեմբերի սկիզբները մեռած լեր Լիվերբուլի մէջ։ Երեք ուրիշ հիւանդներ որոնց հիւանդութեան ախտանիշերը տակաւին ճշդուած չեն, մեկուսացուցեալներ։ Հիւանդներուն հետ յարաբերութիւն ունեցող անձերը բժշկական հսկողութեան ենթարկուեցան։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԲՐԻԹՈՐԻԱ.— Անգլիացիները, Ռիմինկթըն գնդապետին հրամանատարութեամբ, յանկարծակի յարձակեր են Լուի Պոթա զօրավարին վրայ։ Լուի Պոթա մեծ դժուարութեամբ ազատեր է։ 10 Պուէրներ դերի ինկեր են։

ՃՐԱՆՍԱ

ԲԱՐԻԶ.— Նախարարաց Խորհուրդը, որ այսօր Էլիզէի մէջ գումարուեցաւ Պ. Լուբէի նախագահութեամբ, հաւանեցաւ ելմտական նախարար Պ. Բոյերոյի ծրագրին որ կ'առաջարկէ 265 միլիոն ֆր.ի փոխառութիւն մը հրապարակ հանել, հարիւրին երեք մնաջնական տոկոսով, հաստատելու դանձին տուած դրամները՝ Զին ղրկուած զինուորներու ծախքին համար։ Նաև վճարելու միւնոյն պատճառով անհատներու ունեցած առնելիքները։

(Ածանց Նապոլոնայ)

ՖՐԱՆՍԱ

ԲԱՐԻԶ, 29 հոկտ.— Ելմտական նախարար Պ. Բոյեռ երեսփ. ժողովին ներկայացուց 265 միլիոն ֆր.ի փոխառութեան թղթերը մը՝ հարիւրին երեք մշտնջենական տոկոսով։ Այդ գումարը կը ներկայացնէ չինական հատուցման գումարը և միայն պիտի ծառայէ վճարելու դանձուն ըրած ծախքերը չինական արշաւախումբին համար։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ

ԼՈՆՏՈՆ.—Բարեբաստէն կը հեռագրեն թէ Վենէսուէլայի մէջ խաղաղութիւնը հաստատուեր է։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՍՈՖԻԱ.—Այսօր կատարուեցաւ Սոպրանիէին բացումը։ Ցէքրանանա էչխանը, բացման ճառին մէջ, յայտարարեց թէ ելմտական կացութիւնը դժուարին է։ պահանջեց որ կարելոյն բարեբաղդութիւններ ըլլան։ Ինչպէս յայտնի թէ Պուլկարիա բարեկամական յարաբերութիւններ կը տածէ բոլոր տէրութեանց հետ։

ՍԵՐԲԻԱ

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Պաշտօնապէս հաստատուեցաւ Սերպիոյ թագաւորին Ռուսիա կատարելիք ուղեւորութեան լուրը։ Պ. Պ. Վուիչ ու Միլովանովիչ ալ թագաւորին պիտի հետեւին։

ՄԻԽԱՑԻԼ ՄԵԾ ԴՈՒՔՍԸ

ԲԼԷՇԹԱ.—Ցարոյ Եոսէֆ կայսրը, այսօր ընդունեց Միխայիլ մեծ դուքսը։

ՓԻԼԻՊՊԵԱՆՆԵՐԸ

ԲԱՐԻԶ.— Փիլիպպէանոյ ամբողջ ժողովուրդը Ամերիկացիներուն դէմ ելած է։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՊԷՐԼԻՆ.—Գերմանիա դիւանագիտութիւնները պիտի ընէ Անգլիոյ, Պ. Չէմպրլէնի խօսած ճառին համար։

ՄԱԿԱՐԱՆ

Այսօր երէկ իրիկուան հետ բաղդատմամբ, լուսադոյն գիները։ Երէկ, դէպ օրէն եռքը, ստացուած ներ-Սակարաններու հեռագիրներուն նայելով, հոս քոնսոլիէն պակ մը մինչեւ 10ուկէս փր. և երկաթուղին ալ 95 ֆր. եղան Քէնէ, բայց այսօր 95 50 ֆր. երկաթուղին և 16 փր.քոնսոլիէն կը գնեն։ Թրանսվալը քիչ մը ալ ինկած է, իսկ Ֆրանս. ռանդը վրայ դրած։

—Կ'ըսուի թէ այս վերջին քանի մը օրուան երկաթուղիի անկումը հետեւանքն է Վիէննայի մէջ մեծաքանակ երկաթուղի կոնխիկ—էֆէքթիֆ—ծախսելուն, որոնք հանգուցեալ Պաուն Հիրշէն և իր այրէնն մնացած են եղեր իբր 200,000 հատ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՄԱԿԵՐԱՆ

ՓԱՏՔԻՄ

Բամ. Քոնսոլիտ Մեռի Դ.	Օ. Ք.	95	14
Ամէնէն բարձր գին	»	95	14
Ամէնէն վար գին	»	95	10
Բաւլէի երկթ. զոց.	Ֆր.	95	25
Ամէնէն բարձր գին	»	95	87
Ամէնէն վար գին	»	94	87

ԹԱՆՁԱՐԻՄ 17 Հոկտեմբեր

Սամ. Քոնսոլիտ Մեռի Դ.	Ֆ. Ք.	95	14
Բաւլէի Ցպտարուլի	Ֆր.	95	50
Օսմանիէ		—	—
Ռէնթի		19	—
Սամ. Գանդա		—	—
Գազէթա ծէնէրալ Օրիմ.		0	10
Սամ. Ոք. Շանմ է Գալէտա		0	12
Սամ. Ազամ. Քնկ.		3	65
Գրամուէյ բանկէր.		5	65
» Ֆանքանա		1	40
» պրայսան.		480	—
Գազտի Ֆ. Գուսչ		465	—
Գրանսվալ		71	—

ՓՈՍԹԱՆԱԿԱՆ

վարեղ ամիս	Ղրշ.	110	05
» » » չէր	»	110	35
Բաղեր	Ֆր.	22	77 1/2
» » » չէր	»	21	77 1/2
Պէլգին անատէսա չէր	Մարք	18	57
Վիէնէնա չէր	Ֆլոր.	21	78

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔ

20 ֆրանգնոց	Ղրշ.	87	26
Ռուսական ոսկի	»	110	08
Թալ եմբէրթալ	»	20	20
Գրիմիզ	»	51	08
Մէքէքի ոսկեայ	»	507	39
Մէքէքի	»	99	—
Բաւլի Ցէրիպպամ	Օ. Ք.	8	65

ՆԵՐՔՈՒՆԱՅՆ ՍԱԿԵՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 29 Հոկտեմբեր

Ենգլիական Քոնսոլիտ	92	20
Ճամբանան Ռանդ սէրի Բ.	49	—
Օսմանեան Ռանդ սէրի Դ. բաց.	23	—
Օսմանեան Ռանդ սէրի Դ. զոց.	23	—
Օսմանեան Գանքա	10	37
Ցուսական 1890	108	—
Հիլլենական 5 %	39	—
» Մենաքոլ	41	—
Գուլկաբական 1888	82	—
Եգիպտական իւնիֆէտ	108	12
Ճամինիա	105	—
Թրանսվալ	3	11
Գլաղն երկանուզի	11	87
Ֆոնտաւնիան	35	315

ՊԱՐԻԶ, 29 Հոկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանդ 3 %	100	70
» » 3 1/2 %	101	90
Սամ. Գանս, սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ. 23	10
) զոց.	» 23	17
» » » Բ.	» 49	30
» » » Գ.	» 25	20
Ցամ. Գալա. Գանքա	Ֆր. 505	—
Օսմանիէ	» 420	—
Բաւլէի երկանուզի	» 97	—
Ցամ. մարսէլիա	» 505	—
Սամ. Ռէնթ	» 306	—
Ֆրանսիէ Թիւրք 4 %	189	—
Նէրէք Լիսնէ	973	—
Գալատական Ռանդ	» 98	85
Ենգլիական ոսկեայ	» 69	90
Թրանսվալ	» 74	50
Ձեր. Ամանի գլաս	» 25	(90
Գրամուզեայ	» —	3

ՊԵՐԼԻՆ, 29 Հոկտեմբեր

Ցուսական	» 216	35
Բաւլէի երկանուզի	» 95	20
Գնաս. երկթ. զոլտանուզի	» 97	80

BULGARIA

ՊՈՒԼԳԱՐԻԱ

ՊՈՒԼԳԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՆՁՆՈՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հաստատուած Ռուսնուք

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար՝
6,000,000 ֆրանկ

Ապահովագրութիւն կարասիներու, կալուածներու, ապրանքներու եւայլն, Կ. Պոլսոյ և գաւառներուն մէջ, աղա ապայմաններով և նպաստաւոր սակագիններով։

Մասնաւոր ապահովագրութիւն ճանապարհներու և ճարտարագործներու համար։

Կեանքի և տղոց համար գրամագլուխ ապահովագրութիւն։

Վնասուց անմիջական ու առատաձեռն հատուցում։

Ընդհանուր գործակալութիւն, Կ. Պոլիս, Վոյվոտա փողոց, Գալաֆեան խան։

Լիազօր վարիչ Ընդհ. Գործակալ
Տ. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ Ժ. Պ. ՔԱԶԱՐԼԻԹՕ

Ընկերութեան դրամատունը Գրէշի Լէօնէ

ԱԶԳ. ՀԻԼԱՆԴԱՆՈՑ

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ

1902 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

Գին 40 փարա

Ազգ. Հիւանդանոցի պարզ օրացոյցը մաքուր ապագրութեամբ հրատարակ ելած է։ Ինչպէս անցեալ տարի եկեղեցական ժամերգութեանց մասը սովորականէն ուշի մանրամասն և ճոխ տեղեկութիւններ կը պարունակէր, նոյնպէս և այս տարի իւրաքանչիւր օրուան եկեղեցական պաշտամանց պաշտօնները աւելի ճոխացած են, Օրացոյցին սկիզբն ալ յատուկ խրատ մը դրուած է ընդհանուր կէտերու վրայ ի դիւրութիւն եկեղեցականաց և եկեղեցասէրաց։

Հրդեհարձութիւնս կը փութայ յայտարարել թէ մեր Հիւանդանոցիս օրացոյցն է որ արտօնեալ և վաւերացեալ է Ազգ. Պատրիարքարանէն, հետեւաբար պէտք է ուշադիր ըլլալ անոնց կողքերուն վրայ դրուած կնիքին, ուր գրուած է «Սեպհականութիւն Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի, 1902»։

Անցեալ տարի 50,000 օրինակի չափ պարզ օրացոյց սպառած ըլլալով, օրացոյցի հասոյթը բաւական կարեւոր աղբիւր մը դարձած է Հիւանդանոցիս համար, ուստի Հոգաբարձութիւնս կը յուսայ թէ այս տարի ալ բարեսէր ազգայինները պիտի փութան մէկ մէկ օրինակ գնել անոնցմէ և նպաստել ազգին ասն մէջ թանամուած հաղարէ աւելի պառապարելոներու։

ՏՈՔԹՈՐ Կ. ԱՔԱՆԱՍԵԱՆ որ տասնըհինգ տարիէ ի վեր իբր Բժիշկ, Վիրաբոյժ և Մանկաբարձ իր յաջողակութեամբ, գոհ ըրած էր հասարակութիւնը, վերջերը ուղեւորութիւն մը ըրած է Եւրոպան յատկապէս մօտէն ուսումնասիրելու համար արդի վիրաբուժական գործողութեանց վերջին կատարելագործեալ դրութեանց ամէն մանրամասնութիւնները (techniques), և յաջորդաբար Եւրոպայի գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն՝ ԷՏՏԻՊՈՒՐԿԻ, ԼՈՆՏՈՆԻ, ԲԱՐԻԶԻ ԵՒ ՎԻԵՆՆԱՅԻ հիւանդանոցներուն մէջ ժամանակիս էն նշանաւոր վիրաբոյժներուն կատարած գործողութիւններուն որուն հետեւելով՝ ուսումնասիրած է, մանաւանդ կանանց ներքին գործարաններու, և որովայնի վրայ կատարուած ամէն գործողութիւնները (Laparotomie), և ասոնց համար պէտք եղած գործիքներն ալ հոգալով վերադարձած է այժմ իր բնակավայրը՝ ԻԶՄԻՏ։ Ուստի պատիւ ունիցած նուազնել արգոյ հասարակութեան թէ պատրաստ է դարմանելու իրեն դիմող ամէն հիւանդները. կատարել ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողու իւեցներ մարմնոյ որ և է մասին վրայ։ Կը տեղաւորէ կոտրած և խախտած (բրբք, չրբք) ոսկորները նորագոյն մեթոտներով։ Մասնաւորապես յանձն կ'առնէ դարմանել ԿԱՆԱՆՑ ԾՆԴԱՅԻՆ գործարանաց հիւանդութիւնները՝ ժամանակիս էն կատարելագործեալ կերպերովը։

Ամէն Ուրբաթ օր ձրի կը դարմանէ աղքատաց ԱԿԱՆՋԻ ԲԹԻ և ԿՈԿՈՐԴԻ հիւանդութիւնները և վիրաբուժական գործողութիւններ կը կատարէ։

486 82—100

ԻԼԱՆ

ՇԻՐԲԷԹԻ ԽԱՑՐԻՑԷ

Շիրքէթ խաչրէ հիսսէրինէն պարզրարդն 1306 սէնէսի փայիզ վէ Քէսէքիւի սահմանը Թարթինան հէնուզ Թալէզ վէ ալա օլմամաղդնա վէ հալու քի Շիրքէթը մէգիւբէ նիզամամէ ամրիսխէնին էլլիսէքիզնէ մատաէսինին փդբայի ախիշխնէ։ «Փարտնոան ի-Թիզատէն օն սէնէ զարթնա Թալէզ օլմայան փայիզ վէ Քէսէքիւ՝ պիր միւատէթ Թայինիւէ իլան օլունդր վէ օլ միւատէթէ տախի Թալէզ օլմամաղդը հալաէ Շիրքէթէ մալ իսիլուր։ Ուէյու մուարրակ պուլնամաղդնա մէզանի սէնէի մէգքումէյէ այիտ փայիզ վէ Քէսէքիւթիւնդն իքի այ միւատէթ զարփնա ալա օլնամաղդը հալաէ հիւգրի նիզամա Քէվգիքէն Շիրքէթէ մալ իսիլէնէնի ալարատարդնդն մալուսի օլմաք իւզրէ ի՛լան օլունդր։

4—5

փի 8 Քանրինի էվվէլ 317

ԱՎԱՆԴ

Հաստատեալ 1884ին

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՇԱՊԻԿԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ

ԱՐԴՈՒԶԱՐԴԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Մ. ՏԷՐ-ԳԱՒԻԹԵԱՆ

Թիւ 85 — Կալաթա, Վոյվոտա փողոց — Թիւ 85

Խիստ խնամով ու տարապայման ածան գինիներով չափու վրայ կը պատրաստուին ամէն տեսակ շապիկ, օձիք, թեւնոց, գիշերազգեստ ու ներքին ճերմակեղէններ։

Միայն Ֆրանսական ու Անգլիական ընտիր տեսակ կերպասներու զանազանութեամբ օժտուած սոյն գործարանը տրամադիր է ընդունիլ ու կատարեալ հոգածութեամբ պատրաստել հարմանաց ճերմակեղէններու յանձնարարութիւններ։

Կը ծախուի վերջին նորաձեւութեամբ խիստ ճաշակաւոր ու միշտ ածան գիներով օձիք, թեւնոց, ֆիլանէլ, գուլպայ, թաշկինակ, ոսկեզօծ կոճակներ, փողկապ, դրամապանակ, զմեւլի «Էշֆիլտ», խոզանակ սանր ու անուշահոտութեանց լաւագոյն տեսակներ։

Մ. Տէր Դաւիթեան վաճառատունը նորաձեւութեան, ապրանաց ազնուութեան, յանձնարարութեանց իսնամով պատրաստութեան, ու գիներու ածանութեան տեսակէտով վստահելի ու լաւ յանձնարարելի լաւագոյն տուներէն մէկն է։

ԳԻՆԵՐԸ ՈՐՈՇԵԱԼ ԵՆ

PAPIER FAYARD ET BLAYN

Կը բուժէ հարբուխը, կուրծքի բորբոքումները, յօդացաւը, ճմլում, վերք ևլն։ Անոնման դեղ այլուսներու և կոչտի համար։

Կը գտնուի բոլոր դեղարաններու մէջ. (փնտռել մեր տարապարութիւնը)։

ԱՆՔՈՔ

Հիմնեալ 1858ին

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ԳՏՆՈՒԱԾ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆԸ ԵՒ ԱՄԷՆԷՆ ՏԱՐԱԾԵԱԼԸ

Երաշխաւորութեան գումար	Վճարեալ գումարներ
Ֆր. 168,000,000	Ֆր. 277,000,000

Թուրքիոյ եւ Յունաստանի համար ընդհանուր գործակալ

ՍԻԿՍԹՐԻՏ ԱՏԼԷՐ

Սթամպոլ Ապուս Էֆենտի խան

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատով

Որ կը կրէ 2/14 Օգստոս. 1898 Թուականը

(28 օշիէր 1310)

Գործակալ, Գալաթայի մէջ
Գ. Ալպէր Սիմսնս
Քէպրէան խան, Վոյվոտա փողոց
Թիւ 67

ԱՅԼ ՀՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Օկկերութեան կեդրոնատեղին Պա ՕԼԻՍ ԵՆԷՆ խան, Գալաթայ Ղալաթիա

Գործակալ, Իզմիրոյ կողմը
Օսմ. Գանդրայի մասնաճիւղը
Եէնի Ճամի հանդուցեալ փաշայ,
Օսմ. Նամատեան գիմը

Դեր-գործակալ Գալաթայ կողմը Գ. Ի. Զաւօխ
Մարբուճճիլար, Զաքրիլը խան, Թիւ 21

194

ROYAL VICTORIA

HAIR RESTORER

ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ԱՆՎԱՐԻՊԵԼԻ ԴԵՂ

ՄԱԶԵՐԸ, ՄՕՐՈՒՔԸ ԵՒ ՊԵՍԸ ՈՒԺԱՎՈՐՈՒՄԻ ԵՒ ԱՆՈՆՑ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԻՐԵՆՑ ԲՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Այս դեղը նրբամաքերը կանխեացնէ երբ անգամ մը գործածէք զայն. անմբռնելի դեղ մըն է։ Մաքուր և փայլուն կը պահէ մազերը. չիմ մը կը բաւէ անոր ազդեցիկ յատկութիւնները երեւան բերելու համար։ Անոր գործածութիւնը խոր ժեղի է և հերթափոխութիւնը կ'արգիլէ։ Ամենանական այլ ստոյգ արդիւնքներ կ'ունենայ։ Բնական փայլ մը կուտայ մազերուն։ Այս դեղը ներկ մը չէ բնաւ։ Փափաքուած արդիւնքը ընդհանրապէս 10—15 օրէն ձեռք կը բերուի։ Անոնք որ ծանր հիւանդութիւններէ կ'ազատիին, մազաթափութիւններ ունին, այն կիները՝ որոնք իրենց զաւակին կաթ կուտան և այն անձերը որոնք մեծ յոգնութեանց ենթարկուած են միշտ, մազերնին կորսնցնելու ենթարկուած են միշտ. մանաւանդ այս պարագաներուն մէջն է որ Royal Victoria hair restorer, ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉԸ մեծ ծառայութիւններ մատուցանելու կոչուած է, կը բաւէ անգամ մը փորձել, զայն գործածելու համար միշտ։ Գործածման եղանակն է չիշը երերցընել և փոքր ըստուանդով մը օրը անգամ մը շփել մազերուն արմատները։ Փափաքուած արդիւնքը ձեռք բերելէ յետոյ՝ կը բաւէ երբեք անգամ գործածել շաբաթը։ Այս դեղը կը ծախուի առաջնակարգ դեղարաններու մէջ միայն։ Օսմ. կայսրութեան և Եգիպտոսի մէջ միակ գործակալն է Համիտ Քարուանա, որուն։ վաճառատունը կը գտնուի Կալաթա Վոյվոտա պահականոցին քով, Կալաթա—Շիշլի Թրամուէյի գծին մօտ, Թիւ 95—96։ Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին նաեւ անգլիական և ամերիկեան պատրաստ դեղեր։

ԻԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԳԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ. ԱՄԵՆԱՄԵԾ Միջազգային ԸՆԿ. Ճ ՎԵՐԱԳ ապահովագրութեան

Գործունութիւն յԵւրոպա

Բաժին 1 և 3 Լը Բէլֆէյ փողոց (Գալատա ամէ գ'Դրալիէնի անկունը)։

Ջուտ փոխադարձ շահերը կը պատկանին Ընդ. ԱՄԵՐՈՒՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱՆՆԵՐՈՒՆ։

1900 Գուռնատոր 1ին ամբողջովին խրատանքով եղբայրութեան պարտքատուներուն կ մէկ միլիարդ 359 միլիոն ֆր։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 6,230,000,000ֆր։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիարդ 660 միլիոն։

ՆԻՒ ՅՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագրեալ (բոլոր) ունէր չուտ առանձնաշնորհումներ և աւելցուցիչներ կընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց դրամանագրերը։ Նիւ-ԵՈՐՔԻ ապահովագրեալներն տարտղնելի չէ բնաւ, և յանձնարարեալներն սկսեալ կեդրոնատեղի արտասահմանի։ Ընկերութեան և համագործութեան յարակից բոլոր վճարներն և մահուան մէջ ապրողներու։ ուանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պարագան։ Ապահովագրեալներ կրնան ապահովագրեալ ապրանքներուն մասին ուրիշներ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կըլլայ կանխաւ։ Ապահովագրութեան մուրհակին մէջ։ առաջին տարեդարձին սկսեալ, ապահովագրողին համար իրաւունք անկամ կայ։ Ընդհանուր ապահովագրեալ ունին ըստ բոլոր մասնաճիւղերով, ինչպէս նաեւ ապահովագրեալ գրամագլուխով և հարիւրին չուտ երաշխաւորեալ ապրանքով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար գրել ու։

Գործակատարութիւն ի Թուրքիա
Ֆ. Ն. ՀՈՒՏՈՎԻ ԵՒ ԸՆԿ.
Գալաթայ-Գրամատիրական
Ճ. ՋՈՒՍՈՒՆԵԱՆ

192 Վոյվոտա Վէրգիլիա խան մօտը Գալաթիա

ՀԻՆ ԳԻՆԻ

Երեսունրուբ տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապարինիներու և անաբիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթաքիւղ, Հանդուրեալ մուրթաք Ցակոբ ագայի տունը։

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ վերջ Թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականաբար նոր հանրագիտակ բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նպատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիմերը, մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիթեռներու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տեսրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ Նուազն 400 տեսր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տեսրէ բաղկացեալ անկամ սեռիներով, անկամ կամ կազմուած հատորներով, իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախուած են։

Պայմանաւոր բաժանորդագիրը հետեւեալն է. { 190 ֆրանք առանձին տեսրերով կամ սեռիներով եւ կամ Ոդնակազմ հատորով
225 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանանչ

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանցեանցներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անդամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ տորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրուելով, տորագրողը դիրք կը մնայ ազատագրելու բարձրացումներէ։ Նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԴՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ, Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Ենդրոյին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՝ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՍԱՄՆԱՐՈՒԹԻՒՆ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 396

(Ենանցի գարեջրատան վրայի յարկը, ձիաց Զրպուրնեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցու ամենատատիկ ցաւած ատամները մէկ տեղատեղ կը լրացնենք ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նոյնպէս Եղանակաւ, Եւրոպ, Ճաշակաւոր և գեղեցկաձեւ արհեստական ատամներ կը պատրաստեն, յարմարեալ, դիմի ձեւաւորութիւն քան տարի, ծամողութիւն եւ ոգաս տրամաբանութիւն

Բերանի հիւանդութեանց ֆատարկարգեր կը բուժուին ինչպէս նաեւ քիմիական գեղերու և ամենատատիկագործեալ ատամներ։ Միջոցաւ ցաւի տատանութիւն։

Ե. Գ. Հանդերձը ֆիրմայի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) բնդարձ նոյն ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ ընդունելու։

Ծանոթ—Գոյաց կողմը մասնաճիւղ ՊՕՅԱՆ № 11 137

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները գուսա անգլ. ազգագատեալ առկունութեամբ այն քան գնահատուած են որ ամենարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքանշաններ ստացած է բոլոր ցուցամանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը գտնուին՝ ԲԵՐԱ, Շիշլի Հասիրոյ, Գալաթա Սէրայի դիմաց։

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր խան, Թիւնէլին եռաս. Թրամվայի կայարանին դիմաց.

ՍՏԱՄԲՈՒԼ Սուլթան Համամ Թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սիրասիէն դիմաց Թիւ 13։

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

սպասարկի մէջ լաւագոյն դեղն է

ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ

ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամենէն սիրուժակամ ձկան իւղն է «իւղաբոլիթ» մը չէ որ սուտ» ի հետ խառնուած։ Տղայք հաճոյքով կ'ուտեն ճաշակիր զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր նման ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԼԸ (սրբաց),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԹԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԲԵՌՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԹՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՒԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱՅԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործարանատեղը Ի. Գոլիս, ՀԱՄԱՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒԻԼ 531

ԹՈՄԱՍ ՕԻԻԼՍԸՆ

ԱՅԼԱԶԱՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՒԿԵՆԱՐԱՆ

Ընդհ. Հալի, կ. Գալաթայ և Օրթաքիւղ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Գլասկօ	1089	Գոմ	1497	Կոզ	1011	Մալմօ	724	Բօսթոն	184
Էդինբրա	2607	Գենոա	2906	Կրօնթօ	1695	Մարսէյլ	2272	Բուէնոս	1112
Ամսթլա	1541	Գրազ	295	Հալիֆ	775	Մանչէսթր	2709	Ֆիլատ	1735
Բարսելոնա	2877	Լիսբ	4311	Համբուրգ	1551	Միրաբոս	2557	Միլուոկի	1129
Գլասկօ	1323	Սանիզ	837	Հեկուբա	2720	Միլը	1057	Բէրլին	1200
Գեորգիա	1264	Տուրս	2535	Հոլանդիա	2608	Մոնտրէալ	1735	Բուսաս	1235
Դրազա	1078	Ֆլորա	1713	Համբուրգ	595	Բուլոնիա	2419	Բ. Բիլլան	1543
Գրինոս	341	Ֆինմոս	504	Իսկ	2354	Նէրս	1032	Բոքիա	2327
Գրինիկ	4431	Իսրա	2454	Իսոնոս	5540	Օմբ	4100	Բոլիս	1479
Դէլֆ	1671	Լիսբոնա	1530	Գիլնս	1030	Ինդիանա	4036	Բոքրա	487
Դարիոս	1337	Լիսա	1341	Գիլս	1053	Ոլանդա	1535	Ինդիանա	2439
Դանդէ	1346	Գիսա	954	Գոլբիա	2307	Բալիզեր	1637	Կաբրա	1916
Դանզ	1094	Գիլնոս	1323	Գոմոս	1700	Բոլ	512	Կոլ	1722
Գերմանիա	3739	Գրանիսա	349	Լէս	1058	Բրանդ	2239	Վաշինգտոն	2296
Միանգա	1354	Գրանիսբոս	4552	Լէբանոն	2273	Բրնսլոս	1638	Եանա	1850
Գլիս	2597	Կարլիսլ	2060	Լիսոլոնս	1543	Բոլս	1512	Տերս	1306
Գլոսթրաս	4235	Գիրանոս	1342	Լոքէնգս	3191	Բոմէս	1789		

Իսպանիոյ չոգեկառը, նաւապետ Հէյդ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։ Հարաւոյ չոգեկառը, նաւապետ Քրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուի Դեկտեմբեր 3ին։

Դիմել առ գործակատար Ֆ. Հալէ ԵՆԷ ԲԻՆՕ
Թիւ 22—24, Գիլանչ Մէրկէզ խան, Գալաթիա 277

COMP. RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՒԳԵՆԱՐԱՆԱՑԻ ԵՒ ԱՌԵՎՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական ճանապարհորդութիւն

16 29 Ոսէան ժամը 5ին մեկնումներ։
18 30 Սեւծով, Թրակ, Ռոմիրաբերտ ժամ 10ին մեկնումներ։ Սոչայ, Սոչայ-Ռոստով, Ռոստով-Դոն, Թագանրոգ, Ռոստով-Դոն, Տիրասպոլ եւ Գիրսոն։
18 31 Ոսէան ժամը 10ին մեկնումներ։
18 31 Ռեգատա, Ինեբոլ, Սամսուն, Տրապիզոն, Տրապիզոն, Սեւծով եւ Ռուսական ժամը 1ին մեկնումներ։
19 1 Ոսէան ժամը 1ին մեկնումներ։

ՇՈՒԳԵՆԱՐԱՆԱՑԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԹԷՐՊԵՆԵԱՆ ԵՒ ՀԱՍԿԱՆԱՆ

Ե. ԲԱՖԷ ԵՒ ԸՆԿ

ՊՈՒԼԳԱՐԻԱՅԻ ԱՌԱՆՁՆՈՒՆ

Հոկտ. 31ին Ռումինի, Մարսիլիայէն։

Ծանոթ ուղղակի Բարիզի համար։

Առաջին կարգ 245 ֆրանք Չորրորդ 175 ֆրանք. Ամենամեծ հան, բ. գեղեցիկ Դարձակարգ Բոլոր Հանի գեղագիտական վարագ։ 516 Թ. ԹԱՖԷՆ

ԿՈՒՆԱՐԴ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՒԳԵՆԱՐԱՑԻ

Ամէն ափոյ նրբաս անցամ կը բանի Լիվերպուլ։

Հաստատեալ 1840

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Բրիտանիա	18900	Սիլիսիա	8595
Մարսոնիա	18900	Գանգիսիա	4241
Լուքանիա	12952	Վերլա	3239
Գանգանիա	12950	Բաւլա	3045
Սուլիանիա	8345	Թիրիա	2962
Ամերիկա	5138	Սիրիա	2935
Ֆինլանդիա	5120	Համբուրգ	2558
Սկանդինաւիա	7309	Էլբէ	912
Գանգանիա	7288	Էլբրուզ	181

Գնալ և Գալու

Joly et Seager

Գրասենեակ Լիվերպուլ, Թիւ 6, 7, 8, Ֆրանս։ Գալաթայ Մարգարիտաս փողոց Գ.Ն.

ՏՐԻՏ. ԼԻՎԱՆԻԱՅԻ ԵՒ ԸՆԿ. ՇՈՒԳԵՆԱՐԱՑԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ և Ամերիկա ամէն ամիս ուղղակի

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Գերմանիա	10500	Յուսիան	2500
Ամերիկա	10500	Թրանսիլ	2500
Գերմանիա	10500	Բրազիլ	2000
Լանգսաստոն	9000	Բրիտանիա	2500
Նիլանդիա	9000	Բրազիլ	2500
Գալանդիա	8000	Սարինամ	2500
Հոլանդիա	8000	Ընանդալուսիա	2500
Գուսանդիա	8000	Բրազիլ	2500
Նիլանդիա	8000	Լիսբոն	2000
Ամերիկա	5700	Գրանդ	500
Վաշինգտոն	5700	Գրանդ	500
Ալասկիան	5700	Լիսբոն	400
Ծանոթ	5700		

Ապրանքի սէնդիքն կը խնդրուի իրենց տարարանի ալլուր գրասենեակն կամ Նոր Մարգարիտաս հասցեն։ Հասցեն ի բոլոր կիրակնոյ ալիքն լրացնելու ամսոյ Շաբաթէն 24 ժամ առաջ։

Ուրիշ տեղեկութեանց համար գրեցեք՝ ԷՆԳԼԻՍ ԼԻՎԱՆԻԱՆ Գալաթիա, գարագիրն գրեցեք Լիվ. Մարգարիտաս

628

ՄԱՆ

ՇՈՒԳԵՆԱՐԱՑԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ։ Գլասգոյ։ Ամերիկա և Միջերկրական ծովի գիծերու ուղղակի

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Բոսնիա	8000	Բրազ	2500
Ինդիա	8000	Ինդիա	2000
Բիլլանդ	7000	Գանգիս	1350
Գանգանիա	7000	Բրազ	1350
Ֆանդա	6000	Բրազ	1000
Գանգանիա	6000	Բրազ	1500
Գանգանիա	5500	Բրազ	1500

Դիմել առ Գ. Գ. ՄԱՆՆ և ԸՆԿ

Գալաթայ, խան

ՀԱՄԱՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒԻԼ ԵՒ ԸՆԿ

194 Գ. Գ. Մանն Լիվերպուլ

Հրատարակեալ ՏԻՐԱՆ ՀՈՒՍԻՍԵԱՆԻ